

# SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inseratė sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni Kopitarjeve ulice št. 9.

Rekopisni se ne vračajo, nefrankovana pisma ne sprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniški nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejeman:

za  
cele leto naprej 26 K — h  
pol leta » 13 » — »  
črt » 6 » 50 »  
mesec » 2 » 20 »

V upravništvo prejeman:

za  
cele leto naprej 20 K — h  
pol leta » 10 » — »  
črt » 6 » — »  
mesec » 1 » 70 »

Za pošiljanje na dom  
20 h na mesec.

Štev. 264.

V Ljubljani, v soboto, 14. novembra 1903.

Letnik XXXI.

## Čudna znamenja.

»Narodu« je kar sapo zaprlo, ko smo mu pokazali »češki izgled« v pravi obliki in ga opozorili, da leže slovenski liberalci tako globoko spodaj v narodnem in kulturnem oziru, da se morajo šele dvigniti na ono stališče politične poštenosti, na katerem je mogoče z njimi resno obravnavati. Tega pa liberalci nočejo in zato je tudi hitro minilo njih veselje do sprave.

Liberalci so namreč kar čez noč postali spravljivi — pa na svoj način. Na Dunaju bi radi šli v skupen klub s katoliškonarodnimi poslanci — v Ljubljani pa naprej komplicirali z baronom Schwegelnom in dr. Schafferjem zoper egromno večino slovenskega ljudstva, ter naprej psovali v svojem glasilu katoliško-narodne prvake, psovali duhovščino, blatili katoliško cerkev in njene obrede, mazali vse svetinje našega naroda.

Lepa misel to — a to bodi gospodom naprej povedano: neizvedljiva! Ta beseda, »neizvedljiva« je zadosti jasna.

Liberalci so se že enkrat prepričali, da katoliško-narodni poslanci nikdar ne privolijo v tako politično sleparijo, katero bi Nemeec imenoval »politische Falschmünzerei«.

Ko se je po zadnjih volitvah sešel konec januarja 1901 sedanji državni zbor, so naši liberalci, mala osamljena peščica političnih desperadov, iskali zavetja v skupnem jugoslovanskem klubu. Hoteli so takrat liberalci skupen klub s katoliškonarodnimi poslanci, katere so bili ravno popred pri volitvah najgrje opsovali. Kajti instinktivno so liberalci občutili, da njihova peščica, osamljena, v parlamentu ni sposobna za nobeno akcijo in nima niti najmanjšega pomena. Obenem pa so seveda hoteli na Kranjskem nadaljevati svojo »nedolžno« zvezo s Schwegelnom in Schafferjem.

Toda katoliškonarodni poslanci so to ponudbo z ogorčenjem odklonili. Ravnali so kot pošteti možje, ki nastopajo z odkritim vizirjem.

Znano je, da je vsled tega prišlo do

osnutja dveh klubov: »Slovanskega središča«, kateremu so pripadali katoliško-narodni poslanci, in »Hrvatsko-slovenskega kluba«, ki je sprejel tudi naše liberalce v svojo sredo. Znano je nadalje, da je poslednji klub, vsled protikršćanske židovsko-framasonске pisave »Slov. Naroda«, kmalo izločil naše liberalce iz svoje srede, ki so potem v zvezi z dvema Srboma zasnovali »Jugoslovanski napredni klub«, obstoječ iz 6 mož — mej tem, ko se je »Hrvatsko-slovenski klub« spojil s »Slovanskim središčem« v skupen klub pod imenom »Slovenska zveza«.

Znano je tudi, da so to poslednjo združitev slovenski liberalci skušali zaprečiti z vsemi sredstvi in da so se v ta namen zvezali s Schönerer-Wolfovo prusofilno-protestantovsko stranko in uprizorili v državnem zboru dne 1. majnika 1901 oni nečuvni atentat na poštenje dr. Šusteršiča.

Vsled onega atentata se je v resnici fuzija nekoliko zavlekla — a končno se je vendarle izvršila, ker je bila politična potreba, in toliko sovraženi dr. Šusteršič je postal načelnik »Slovenske zveze«, kluba 30 mož!

Jezica liberalne trojice se je potem pojavljala v malenkostnem spletkarjenju, ki pa ni imelo drugega vspeha, nego da je ugled te stranice čedalje niže padal in končno čespel globoko pod ničlo. Niti interpelacije niso mogli ti gospodje več skrpučati — narodno in politično kompromitirani do kosti, nimajo v parlamentu pri nobeni stranki več političnega kredita. Naravno, da jim ta položaj ne ugaja.

Zato so prišli zopet na staro misel — nove ideje itak že deset let niso imeli — da bi se na Dunaju pridružili »Slovanski zvezi«, obenem pa seveda nadaljevali kranjsko gonjo zoper svoje kolege, zoper narodne svetinje in zoper slovensko ljudstvo, v lepi slogi z dr. Schafferjem in pa voditeljem nemške »Gemeinbürgschaft«, bar. Schwegelnom.

V ta namen pa jim je zelo dobro došel junaški nastop našega dr. Brejca na Koroškem. To jim je dalo povod in priliko, drapirati se z narodno trobojnico, obstoječo

iz najblestejših fraz in delati se, kakor da bi prinašali kako žrtev na oltarju domovine, če govore in pišejo za slogo — na Dunaju.

Ne, ne, gospoda, le počasi. Tako ne gre!

Slovenska zveza je po svojih pravih krščanska in demokratična — odpovedati se morate torej vsemu, kar nasprotuje krščanskim in demokratičnim načelom. Ali veste, kaj se to pravi? To se pravi, da se mora vse vaše politično delovanje, pa tudi vaša pisava vaših glasil, držati krščanskih in demokratičnih, ljudstvu prijaznih načel. Obenem pa morate pomisliti, da je zveza slovenska in da torej morate postati resnični narodni Slovani — da morate torej razrušiti zvezo, ki vas veže na protislovenske težnje vaših kranjskih zaveznikov.

Tu tiči absolutni predpogoj za možnost skupnega delovanja na Dunaju. Pred vsem odkrita, poštena, lojalna sprava na Kranjskem — odkrita, brez pogojna odpoved židovskemu lažiliberalizmu zadnjih let

Jedna, jedina krščansko-demokratična slovenska stranka na Kranjskem — potem tudi skupna edina stranka na Dunaju!

Samota potje mogoča. Spominjajo naj se gospodje naprednjaki programa iz leta 1894, katerega so si sami sestavili. Seveda, takrat ga niso resno mislili, zato se ga tudi nikdar držali niso. Oni program, ki izrečno povdarja »neveljiva načela katoliške vere« kot podlago vsemu javnemu delovanju, je bil sestavljen le kot slepilo ljudstva, kateremu so gospodje odrekli razsodnost. Seveda, to slepilo ni prav nič zaleglo — pokazala se je le hinavščina liberalne stranke v celi nagoti. Ljudstvo ji je obrnilo hrbet. Toda, če »napredna« stranka danes lojalno stopi na temelj svojega lastnega programa iz leta 1894, potem popravi s tem činom svoje grehe zoper svoj lastni program in zoper slovensko ljudstvo ter — o mogoči tisto politično edi-

nost slovenskega ljudstva, katero vsak dober in razumen Slovenec želi.

Odkrito pa povemo, da nimamo pravič upanja, da bi se nasprotna stranka podala na to jedino pot, ki vodi do spremembe našega narodno-političnega položaja. Preveč tičijo voditelji liberalne stranke v protiljudskih nazorih, osobito preveč zaničujejo kmeta, da bi bili v stanu, postaviti se na resnično ljudsko stališče, ki pred vsem zahteva, spoštovati jedro našega naroda, kmeta! Preveč so se navzeli gosposke nadutosti in ošabnosti, da bi bili v stanu, korakati v jedni vrsti z vrlim slovenskim kmetom, obrtnikom in delavcem ter resno delovati za najnujnejši politični smoter našega naroda: za splošno in enako volilno pravico. Voditelji naših liberalcev, zdi se nam, nimajo niti trohice demokratičnega čutenja v sebi in koder tega ni — tam tudi zaman iščeš ljubezni do ljudstva, razuma za njegovo trpljenje. Poleg tega gospodje preveč tiče v »farški gonji«, da bi se tako kmalu mogli dvigniti do objektivne sodbe domoljubnega delovanja naše duhovščine, ki je Bogu in narodu v čast. Preveč so zabredli v najgnojnejši materijalizem in naturalizem, da bi se mogli izkopati do višin krščanskega idealizma.

Ne rečemo pa, da bi v sedanjih razmerah bila izključena vsaka kooperacija v narodnih vprašanjih. Odslušajajo do odslušajajo je to še vedno, kljub vsemu, mogoče. Če so liberalci — kakor se je to nedavno na poziv dr. Šusteršiča zgodilo o koroškem vprašanju — pridružijo tej ali oni narodno-politični akciji, jih ne bode nihče odbijal, če tudi njihova kooperacija nima veliko pomena.

Kajti to stoji: Ahilova petanašena narodne politike je politična zveza slovenske stranke z Nemci. Dokler ta zveza obstoji, so trajni politični vspehi na periferijah izključeni. Kranjska dežela, srce slovenskega narodnega življa, je vsled te zveze za narodni boj nevtralizirana. V srcu slovenstva, po zaslugi te zveze, gospodari baron Hein, najne-

## LISTEK.

### Kako je Olika doživela nekaj izvanrednega.

Oliki je postalo dolgočasno, in doživeti je hotela nekaj izvanrednega. Vedno v starem tiru, to ji ni dopadalo.

»Ako že druge spremembe ni, sprememnim v novembru svoje stanovanje«, mislila si je Olika. Šla je torej iskat novega stanovanja za november. To ni nič posebnega, ker v novembru se ljudje selijo. Olika pa je hotela doživeti nekaj izvanrednega. S svojimi dosedanjimi bivališči je bila zadovoljna, ali hotela je dobiti nenavadno lepo stanovanje, s katerim bi imela posebno veselje.

Iskala je torej in iskala. Šla je v borne kmetske hiše in v lepe hiše meščanov, v mala stanovanja ubogih delavcev in v palače bogatinov. Ali povsodi je bila že doma in ravnali so z njo kot s staro znanko, uljudno in lepo, ali kaj izvanrednega ni videla nikjer.

Olika se je na teh potih seveda večkrat morala krepčati v kaki gostilni ali kavarni. In prebirala je tam v svoje razvedrilo časopise. Tako ji je prišel v roke tudi »Slov. Narod«, in brala je v njem, kako očita raz-

nim ljudem surovost, neotesanost, neolikan ton, slabe manire in neolikano pisavo.

Razveselila se je Olika in mislila si je: »Sedaj sem pa našla primerno stanovanje; sicer je papirnato, ali to nič ne de, ako imajo v Ameriki hiše iz papirja, zakaj bi je še jaz ne imela?« Sklenila je torej, da bodi »Slovenski Narod« njeno stanovanje. In kar ponosna je bila Olika. To bode stanovanje, da nikjer takega! Kdor tako od zgoraj doli sodi omiko družih, kako nečuvno omikan mora biti sam, tako si je mislila in selila se je.

Ko je bila dejala svoje reči v red, začela je ogledovati svoje novo stanovanje. In brala je v soboto, dne 7. novembra 1903, v »Slovenskem Narodu« med domačimi vestmi tudi sledečo »vest«:

»Slovenska Zadruga« je prismojeno glasilu prismojenega Lapajnetna na Krškem. Poznata reva je ta Lapajne, in hvaležen bi moral biti Bogu, če ga drugi pri miru pustijo! Ali pamet ga noče srečati, in v svoji publiglavosti drega in drega, in zaletava se v najmirnejše ljudi. Mi ga puščamo že dolgo, dolgo časa pri miru, ker se z ovcami principijelno ne pripravimo radi. Pa končno mora tudi nam potrpežljivost poiti in zagadelj moramo starega Lapajnetna nekoliko polasati, da bode morda tudi to človeče enkrat sprevidelo, da tudi njemu ni vse dopustno. V

zadnji »Slovenski Zadrugi«, ki se seve tiska v Heibarjevi celjski tiskarni, nas imenuje »preparajočo se sodrgo v »Narodovem« uredništvu«. Človek, ki bi povsod drugod radi eklatantne nesposobnosti uradno bil v pokoj položeno, brubne nam v obraz tako impertinentno psovko, dasi mi o njegovi ničnosti že leta in leta niti najmanjše žaljive besedice zapisali nismo. Puščali smo ga v miru, kakor se pušča v miru znani produkt narave sredi ceste! In kaj takega nam bo »sodrgo« v obraz metalo! Mi bi tega učiteljskega ignoranta prav lahko tožili, pa nočemo, ker vemo, da se z vspehom lahko sklicuje na § 2. kaz. zak. Zategadelj naj mu je posvečena ta bra, če pa ne bode miroval, postrežemo mu še s kaj drugim!

To — le je brala Olika v sobotni številki »Slovenskega Naroda«, in domislila si je, da je imel gospod Lapajne sicer še več časniskih prask, ali tako robato ni pisal proti njemu nobeden list. In tako piše list, ki hoče soditi o omiki drugih.

In »Narod« je v svoji imunizirani nedolžnosti seveda prepričan, da je njegova pisava olikana in fina.

Oliki pa je postalo kar slabo. Ali ni še dobro prišla zopet k sebi, že je čitala v ponedeljek, dne 9. novembra 1903, v »Slov. Narodu«:

Dr. Krek je čuden možicelj. Na protialkoholnem shodu je spustil iz svojih za-

tvornic vođen govorček, za kojega bi se mi niti brigali ne bili, da ni bila teologična omenjena ničla v tem govorčku brez vsakega povoda in brez najmanjšega vzroka skrajno agresivna. Kakor je pisal »Slovenec«, spregovoril je dr. Krek tudi besede: »V življenju nekaterih političnih strank reflektira pijanost njih voditeljev.« Izrek sam na sebi je velikanška oslarija, kakor more pognati edino le na polju tiste duševne impotence, katero zastopa dr. Krek tako na profesorskem stolcu, kakor v deželni zbornici. Vendar pa je vsak vedel, kam je dr. Krek molil svojo tačico pri omenjenih besedah? Na dr. Tavčarja, kojega so pri »Slovenec« že od nekaj za velikega pijanca razkričali! In sedaj, ko smo Kreku njegovo lastno osebo, ki tako rada opeša pod močjo vina, razkrili, se pa možicelj grozno jezi v »Slovenec«, češ, da smo ga »ostudno« napadli, in da že šest mesecev ne pije več alkohola. Pri teh popih je vedno ena in ista! Sami napadajo, če pa dobé zaslužen odgovor, pa tulijo, kakor bi jih kdo pri živem telesu drl! Na zdravje, dr. Krek!

»Na zdravje, Olika!« rekla si je naša znanka, ko je prebrala tudi ta izbruh »Narodove« omike. In prepričana je bila, da je v teh dveh dneh doživela nekaj izvanrednega. Ali vsa radovednost po izvanrednem jo je od tedaj minula. In to ni čuda.



varnejši sovražnik slovenstva na slovenskih tleh.

In ako pomislimo, da so se v zadnjem zasedanju deželnega zbora kranjskega slovenski poslanci ponižali tako daleč, da so opravljali lakajsko službo temu možu in da so ga možje, ki se štejejo kot svet liberalne slovenske stranke, na krški slavnosti pred malo tedni proslavljali in izrekli željo, da bi še dolgo ostal predsednik v deželi kranjski — on, nenški, docela liberalni baron — potem mora slovenski domoljub obupati nad prihodnostjo svojega naroda, ako nima res idealno-trdnega zaupanja v zdravo, nepokvarjeno moralno silo našega ljudstva, ki boče tudi to trenutno krizo premagalo in se osvobodilo v doglednem času mōre, ki tlači sedaj naš narod. Mi imamo to zaupanje! Zato mirno čakamo bodočih dogodkov in z neumornim delom pripravljamo pot boljši bodočnosti: gospodarstvu slovenskega ljudstva na svojih lastnih tleh.

## Slovinci in armada.

### Naše vojaške zahteve.

Šestmesečni boj, ki je trajal po odločitvi Szell-ovega ministrstva na Ogrskem je dokončan. Ali je upati trajen mir, ali ima to odnehanje samo značaj premirja, kdo ve? — Toda istina je, da so dosegle ogrske stranke — kajti vse so se udeležile boja proti kroni — znatne, da, nepričakovane vspehe. Dejstvo je, da je krona tisti del, ki je odnehal — in sicer v premnogih točkah, ki so bile pred šest meseci še neomajane pravice krone.

Od l. 1867 sem vidimo počasno a sigurno prodiranje ogrskih želj tudi v sestav skupne armade. L. 1888 se je Madjarom na ljubo spremenil naslov »c. kr.« v »c. in kr.« Spominjamo se, kako je tedaj nekdo izustil pomenljivo besedo: »To je začetek konca avstrijske armade«. Potem so Ogri dosegli novo krajinsko razdelitev vojnih okrožij; kmalu potem tudi razlike v uniformah pri ogrskih polkih skupne armade.

Zdaj pa je ministrstvo Tisze v svoj program zedinilo skoraj vse zahteve združenih ogrskih strank. — »Ogrski armadni jezik se je sicer opustil, ker je zdaj še nepričljivo ga vpeljati«, kakor se je izrazil nek ogrski državnik, toda zato so Madjari dobili sledeče koncesije: v vseh vojaških šolah na Ogrskem se poučuje pretežno madjarski, ogrski častniki se prestavijo na Ogrsko, zastave se premenijo tako, da bodo tudi madjarska misel zastopana na njih, na vseh vojaških uradih in poslopih se napravijo tudi ogrski napis, ako pa poslopja gradi kaka madjarska občina, so napis samo madjarski. Pri kontrolnih shodih se ne postopa rigorozno proti onim, ki se javijo v madjarsčini, po domače, to je na Ogrskem že dopuščeno.

Ako hočemo biti iskreni, nam je to prodiranje ogrske moči, akoprem nam imponuje, vendar jako neljubo. Saj vsakdo pozna protislovansko politiko Madjarov, in prepričani smo, da kakor hitro zadobé moč in oblast, se bodo začelo na Ogrskem brezprimerno zatiranje in preganjanje Slovanov, proti katerim so današnje hrvatske razmere stoprav začetek. Smer ogrske politike je jako prozorna. Ogrska teži po morju, zato pa si mora osvojiti še Bosno in Dalmacijo. A zato potrebuje zanesljivih, od madjarske ideje prešinjenih vojakov, katerih dandanes še nima. Zato vse to jadikovanje užaljenega narodnega čuta, vse te fraze o izrabljanju Ogrske od strani Avstrije.

Stališče Slovencev kot narod je tu jako jednostavno. Mi smo bili zmiraj nasprotniki dualizma in vneti za idejo enotne Avstrije, akoprav razdeljene v narodne federalistične skupine. A, ker hočemo mogočno Avstrijo, smo bili zmiraj za skupno armado in bodisi tudi za ceno nemške »Kommandosprache«.

Toda z enim velevažnim pridržkom: Da namreč ta mogočna uredba ne izgubi svoje veljave. Izgubila bi jo pa v istem trenutku, ko bi se tudi le deloma napravila izjema. Kakor hitro se to stori, premetriti in ocenjavati nam je celo stvar ne več s stališča avstrijskega cesarstva in avstrijske velemoči, ampak s tistega stališča, ki ga pada vlna sama celemu vprašanju, s stališča narodnostne koncesije. Ker pa si ne dá dandanes nobeden narod avstrijski več krajšati svoje, po osnovnih zakonih zajamčene, enakopravnosti, bi tudi mi Slovenci izvajali skrajne konsekvence iz tega; tu bi se menjali vsaki »višji« obziri, in z vsemi sredstvi bi se potegnili za to, da dobimo isto, kakor Madjari, ker mi kot narod ne uvidevamo in ne priznavamo nobenih vzrokov, zakaj bi nas zapostavljali za kulturno nižje stoječim narodom. Ako hočete potegniti to vprašanje v areno narodnostnih bojev, dobro! Odgovor ne izostane. Saj pa tudi ideja jugoslovanske armade ni tako napačna.

Toda ta skrajni korak se še ni storil. Pač pa so dobili Ogri nebroj zgoraj omenjenih koncesij, in naša narodna dolžnost je, da zahtevamo tudi mi istih pravic.

Te dni so se zjediniili naši češki bratje v mogočno falango in postavili tudi jasno svoj vojaški program. Mi se jim v tem pridružujemo; saj je vendar znano, da naš mali narod prinaša leto za letom militarizmu razmeroma največje žrtve iz vseh avstrijskih rodov. 40.000 slovenskih mož služi v avstrijski armadi, in štirikrat toliko jih je pripravljenih v slučaju vojne žrtvovati svoje življenje državi.

Zgodovina nas uči, da so Slovenci do prinašali kot vojniki avstrijskemu cesarstvu največje zmage in slavo, da so se brez pomisleka vrgli v boj, in zvesti ostali vladarju svojemu tudi v najhujših dneh. Da, zvesti smo bili Avstriji vsikdar — in plačilo? Tisti, ki so Avstrijo brezštevilkokrat izdali, ki so se celo v sovražnih vrstah bojevali proti nji, uživajo danes največje predprave v vojaškem oziru. In skoraj nas sili to dejstvo do domnevanja, da je to res morebiti jedina pot, po kateri se zadobi v naši državi plačilo? —

Kaj hočemo tedaj? Mi ne zahtevamo drugega, kot da se začne v armadi zopet negotovati in upoštevati naša narodnost, kot nek daj, kajti dejstvo je, da se je uvedla šele pod prejšnjim Krieghammerjevimi ministratvom tista nesrečna vojaška politika v našo armado, koje sadove izkušša zdaj krona na najbrutkejši način. Po Krieghammerjevih navodilih bi imela avstrijska armada nalogo, biti nekaka pretorijanska garda, ki stoji nad ljudstvom, brez dotike z njim, da celo v razporu in sovražstvu z njim. Hotel je »gojiti nekak »Kastengeist« v smislu absolutizma v 50. letih, ki bi naj vsako svobodnejše narodnostno zavedanje pri vojakihi uničil. Z največjo skrbnostjo se je ogibala naša vojna uprava vseh priložnosti, v katerih bi moglo priti vojaštvo v preozko dotiko z ljudstvom, kjer bi vplival »milieu« na dozretnega mladega vojaka. — In zato so se prestavljali nemški polki na Madjarsko, madjarski na Dunaj, bosanski v Gradec, samočeški na Tirolsko itd. To politiko vidimo tudi pri naših slovenskih polkih. Naš samoslovenski kranjski polk je v Celovcu, kjer se naši fantje ravno tako neprijetno počutijo, kot n. pr. samonemški 27. pešpolk v Ljubljani.

Morebiti so vodili naše najvišje vojaške kroge pri tem ne samo oziri na zanesljivost in udanost armade; morebiti so hoteli realizirati lepi ideal: pobratiti avstrijske narode?! Bodi to kakorkoli — danes lahko konstatiramo, da je ta zistem doživel v Avstriji, posebno pa na Ogrskem, kolosalen fiasko, in da je vse prej dosegel, nego ublaženje narodnostnih vplivov na vojake. Ogrska vojaška kriza, jedna najsilnejših in najnevarnejših za našo državo, za njeno moč in njen ugled, kar jih je bilo od l. 1867. en, je nastala vsled gori omenjenega zistema, vsled neodkritosrdnosti vojne uprave; ogrske vojaške koncesije pa so le zunanji znak silne zmage, ki jo je dobila ideja proste ljudske armade nad zastarelim absolutističnim naziranjem.

Ne, armada ni nad ljudstvom, ampak je sama del ljudstva, iz njega izšla — in njegova.

Narodova duša si kratkoma ne dá ukazovati, od nobene še tako lepe naredbe, ona ljubi le svoj rod in to od dne do dne bolj.

In ako nam pošljete kak tuj polk v našo sredo — tuj živelj nam ostane — in četudi biva desetletja med nami, in treba je, da tak tuj živelj le malo oholo in izživajoče nastopa — takoj se izpremeni ta čut v očitno sovraštvo. — Mi se spominjamo tu le zadnjih še ne pozabljenih predrznosti, ki so si jih dovolili v Ljubljani nemški vojaki, in ki gotovo niso ublažile že itak napetih razmer med vojaštvom in slovenskim občinstvom.

Prva točka se torej glasi: Dajte nam slovenskih vojakov v slovenske kraje! Ravno zdaj je prišla doba, po kateri se boče kmalu vršila prememba garnizij. Tu ima vojna uprava, na delu ji vojni minister, naš ožji rojak, najlepšo priliko pokazati naklonjenost in hvaležnost do Slovencev!

Toda še nekaj. Ne zadostuje nam samo slovensko vojaštvo, ampak mi moramo imeti tudi naše slovenske častnike.

Tu se dotaknemo najbolj občutnega in najkočljivejšega predmeta, ki ga imamo razložiti nj. ekselenci, našemu vojnemu ministru; kočljivega zaradi tega, ker hočemo posvetiti vso pozornost razmerju med vojaškimi dolžnostmi in narodnim čuvstvom.

Častnik je pred vsem vojak, in če kje drugje, mora v Avstriji skrbno gojiti idejo enotnosti in mogočnosti države; zato pa on tudi ne sme in ne more ideje narodnosti postaviti nad idejo države, — kakor se to dogaja v Avstrijskem cesarstvu, ne samo na Ogrskem, saj je vendar armada v resnici steber in opora enotnosti naše monarhije.

Ali v teh mejah, ki smo jih označili, je lahko dober narodnjak; ne kričež z vo-

tlimi bobnečimi frazami, tudi ne z bogve kako izživajočim zunanjim nastopanjem, ampak v mirnem, socialnem občevanju, kjer je ravno njegovo najpripravnejše polje. Ne s tem, da deli zaušnice mirnim pasantom, ako slučajno govore tuj mu jezik, kaže svojo narodnost, ampak tedaj jo lahko pokaže, kjer pripomore njegov nastop in njegova navzočnost naradni družbi do onega sijaja in blisča, in one rezke, prijetne veselosti in zabavnosti, ki jo, kakor radi priznavamo, razširja »suknja belax«, kjerkoli na stopa, bodi si v gledišču, ali na parketu ali v salonih.

To je pa le bolj zunanji, postranski vzrok, zakaj si želimo narodno čutečih častnikov. Glavni vzrok pa so nam naši vojaki, naši dobri, vrlji slovenski fantje. — Vojaški stan prinaša mnogo trpljenja in težav, včasih takih, da je potreba res nenavadnih človeških močij, da se jih premagava. Medsebojno razumevanje poveljnikov in moštva ne le po jeziku, ampak tudi po mišljenju in čuvstvanju je skoraj neobhodno potrebno. Kaj vse zamore polk, ki je v resnici skoz in skoz od najvišjega do najnižjega izšel iz enega naroda, pokazal je naš vrlji kranjski polk l. 1878 v Bosni, kjer si je pridobil vsled številnih odlikovanj za svojo hrabrost ime »garde avstrijske armade«.

Ali trpke besede se nam usiljujejo, ko pregledamo sedanje častništvo tega našega slovenskega polka. Komaj trohica Slovencev, na prvih se jih sešteje — vse drugo so tuja imena in tuji ljudje! Kam pa je prišlo slovensko častništvo? Glejte, en del se je iznevil narodu svojemu in ti so zdaj v visokih vojaških službah, kot polkovniki, generali itd. — oni pa, ki so ostali verni svojemu rodu in se ga niso sramovali, so — ali sploh izstopili, ali pa so jih potegnili kakemu drugemu polku, na Ogrsko, v Galicijo, uklanjajoči setistemu zistemu, ki je odganjal vse slovenske častnike iz slovenskega polka, in strpko zavestjo, da so bili preganjani zavoljo svojega slovenskega mišljenja in slovenske narodnosti.

Temu se mora konec narediti. Ta sovražni nam duh mora izginiti. Ne nasprotovati, ampak negotovati bi morala vojna uprava narodne pojave, in to stori, ako pušči polke v njihovi domovini, zakaj le doma se čuti človek srednjega. V tujini mu postane za itak težki vojaški stan še težji in bogve, koliko naših ubogih kranjskih fantov si je vzelo življenje zavoljo tega! Hudo je vojaško življenje v prvih časih službovanja, ali koliko hujše mora biti v tui, sovražni zemlji, kjer se ubogim rekrutom nenaklonjeno prebivalstvo roga in jim dela vse mogoče težkoe. Znani so nam slučaj, ko se je našim slovenskim vojakom po najnapornejši hoji le zato odtegnila vsaka okrepčava, ker so bili Slovenci. Ali je čudno, če se pri takih razmerah najhrabrejšega poloti obup in sovraštvo do tega groznega življenja, da se iznebi z usmiljeno svinčenko pekla na zemlji?

Zato pa se obrnemo še enkrat do našega visokega rojaka, v interesu vojakov samih, v interesu dobrega soglasja med vojaštvom in narodom — s prošnjo, naj nas kmalu razveseli z namoščenjem kakkega slovenskega polka v Ljubljani, da slišimo zopet domače zvoke, da se medsebojno bolje razumemo in da se nam dá vsaj mala kompenzacija za ogromne žrtve, ki jih doprinaša narod slovenski v vojaškem oziru Avstriji. Narodu pa, ki boče videl, da ga častniki spoštujejo, da ga ljubijo, ne bo več vojaški stan tuj, naproten živelj, docela brez dotike z njegovim življenjem, ampak postal mu boče to, kar bi moral zmiraj biti v državi, ki ima splošno vojaško dolžnost — ljubljani in skrbno negovani del narodnega života.

V teh kratkih potezah smo razložili svoje principijelno stališče in kardinalne zahteve, ki slede iz njega.

Imamo pa še veliko drugih teženj, ki sodijo bolj v praktično-politično stran, ki pa jih hočemo že danes na kratko omeniti. Znano je, da se snujejo še vedno v velikem številu vojaške šole. Skoraj vsaka dežela jih že ima, le Kranjska ne. Zahtevamo za Kranjsko ustanovitev bramborske kadetne šole v Ljubljani z izdatnim poučom v slovensčini.

Druga točka se tiče napisov. Pri nas so tudi v zunanjem življenju že vsi napisali samonemški. To se mora odpraviti. Ako se dovoljujejo Madjarom že samomadjarski napis, naj se nam dado vsaj dvojezični!

Naloga naših poslancev pa bo, v zvezi s Čehi, ki imajo že docela natančen vojaški program, oživotvoriti te naše ponižne zahteve in težnje! Dal Bog, da bi novi vodja vojnega ministrstva uvedel novega modernega duha v celo vojno upravo, in da bi ga nevspehi njegovega prednika podučili v tem, da ne v odtujenju, ampak v zbliznanju je rešitev.

### Iz deželnih zborov.

Istrski deželni zbor je vsej 12. t. m. odobril poročilo o deželnem po-

kojninskem zakladu za učitelje za l. 1903 in 1904. V razpravi proračuna dežel. šolskega zaklada za l. 1903 je govoril posl. Spinčić v hrvatskem jeziku in je stavil več predlogov, med drugimi glede sestave novih hrvatskih knjig. Deželni zbor je odobril to točko in izrekel, naj se podeljujejo podpore brez ozira na narodnost. Posl. Vareton je obsojal postopanje vlade, ki troši velike svote za vzdrževanje nepotrebnih nemških šol v deželi in je priporočal razdelitev učiteljšča v Kopru po narodnostih. Posl. Laginja se je pridružil izvajanjem predgovornika. — Zbornica je odobrila proračun šolskega zaklada. — Posl. Mandić je stavil predlog glede odprave vinske klavzule.

Kot smo poročali, je prišlo vsled vprašanja, kje naj bo sedež deželnemu zboru, ali v Pulju, Kopru ali Poreču, med italijansko večinno do razpora. Včeraj se je sklenilo pomirjenje in so se vsi poslanci zopet združili v eden klub.

V petek popoldne je bila zadnja seja. V Nižnjavstrijskem deželnem zboru v seji 13. t. m. prišla v razpravo sprememba lovskega zakona. Slednjij je bilo posvetovanje o tem predmetu prekinjeno in pride zopet na dnevni red o primernem času.

Deželni zbor se je zaključil.

### Ogrska kriza.

Navadno trajajo seje ogrske zbornice po štiri ure, k večjemu pet, četrtkova seja pa je trajala celih 14 ur. Pričela se je namreč ob 10 uri dopoldne ter končala šele včeraj ob 2 uri po polnoči. Grof Tisza je hotel na vsak način, da pride na vrsto zakon glede vojaških novincev; opozicija pa si je ubila v glavo, da to razpravo prepreči ali vsaj zavleče. Nam pa se zdi, da je bila in je vsa obstrukcija v ogrski zbornici prav navadna komedija. Ob vsaki novi nagodbi z Avstrijo so Madjari pretili ter stiskali pesti in v istini vedno več dosegli. Takozvana vladna stranka ima iste namene in težnje, kakor opozicija, le na videz se opoziciji postavlja po robu, da more reči dunajskim krogom: Dajte, da potlačimo upor. In ravno taka komedija, morda celo dogovorjena, je bila včerajšnja rabuka v zbornici. Ob 2 uri zahteva opozicija, naj je seja tajna, da svet ne zve otročarij, ki so jih uganjali do polnoči. V tajni seji sme namreč vsak poslanec govoriti, o čemur in kakor hoče. Obstrukcija je vodil posl. Olay. Vsa seja je bila jako dolgočasna. Ker so opozicijski govorniki večinoma le burke uganjali, je bila zbornica malone prazna. Večina je morala le toliko skrbeti, da je bilo vedno 40 poslancev v zbornici, kolikor jih je potrebnih za sklepčnost ostali so se zabavali v postranskih sobah pri pijaci in igri. Od 4. do 7. ure je Lengyal pravil vojaške stvari, nato je sedmograški kmet Gabanyi govoril dobro uro o letni in drugih zanimivostih; do 10. ure je posl. Udnary pravil o zakladih Tereze Humbert in drugih dogodkih po širnem svetu; posl. Pap je prišel zgodovino pri Adamu, a bil že ob 11. uri pri Kristofu Kolumbu, kar je dokaz, da je mož že mnogo pozabil. Ob 1. uro pa Pap konča svoj govor in, ker so se vsi govorniki črtali, je predsednik otvoril zopet javno sejo. Po daljšem odmoru predlaga posl. Bakonyi, naj se seja konča, ker je že polnoči in je bile seja sklicana le za 12. dan novembra. Predsednik Perczel pa odgovarja, da boče seja trajala, dokler ni določen dnevni red, kakor ga vlada zahteva. Nato vstane grof Andrassy in pravi: Predlagal sem, naj se prazna razprava o vladnem programu pretrga, ker zbornica itak ne more sklepati o programu in boče opozicija imela priliko še govoriti o tem. Važnejši pa je zakon glede vojaških novincev; ako zbornica teh ne dovolj, poklicani bodo rezervisti, da nadomestijo tretjeletnike. Ko pa Tisza opoziciji očita, da dela otročarije, tedaj nastane tak vihar, da Tisza ne more dalje govoriti. Točno ob 2. uri zjutraj, ne popoldne, kakor je bilo včeraj citati mej brzojavkami, zbornica sklene, da je nova seja zopet ob 10. uri in se prične razprava o vojaških novincih.

Včeraj je zbornica pričela razpravo o predlogi vojaških novincev. Prvi je govoril minister za dež. brambo Nyiri. Rekel je: Prevezel sem dolžnost, da izvršim vladni program gled armade. Da se to zgodi, za to je porok vlada, a poroki so tudi vsi merodajni faktorji. Kar je torej vlada obljubila, to se gotovo zgodi. Nato minister prosi zbornico, naj čimpreje dovoli vojaške novince, da morejo na odpust tretjeletniki. Ako vlada hitro dobi novince, grede pešci še pred božičem domov, konjiki pa ob novem letu. Nato sta govorila še dva opozicijska govornika. Danes je imela zbornica zopet sejo. Posl. Ivanka je izstopil iz vladne stranke.

### Sv. oče o položaju katoličanov v Avstriji.

Nedavno so priobčili listi besede sv. očeta Pija X., katere je govoril častnikarju Houxu. Listi v Avstriji so pa zamolčali važen odstavek iz govora sv. očeta. Zamol-



žali so naslednji značilni odstavek: „Z žalostjo moram povdarjati, da katoličani v deželah, kjer so v večini, kjer je katoliška cerkev oficijelno pripoznana, kakor na Francoskem, Španskem, v Avstriji, nimajo tako razširjene prostosti in miru, kakor v deželah, kjer so v manjšini in so podložni navadni postavi. Toda oni pripadajo bojujoči se cerkvi, bojujejo se in trpe za slavo Kristusovo. Naj nikdar ne izgubé izpred očí božjega vzgleda in njihove skušnje se bodo spremenile v radost.“

## Iz brzojavk.

**Budimpešta.** V pesmarici „Reformirane“ cerkve ogrske je bilo doslej pesem z napevom avstrijske cesarske pesmi. Po sklepu starejšine se ta pesem črta iz pesmarice.

**Budjepešta.** »Budivoje«, glasilo princa Schwarzenberga, pravi, da bo Koerber, ako Nemci ne bodo dovolili Čehom univerze na Moravskem in ako bodo Čehi radi tega prišli v državnem zboru z obstrukcijo, državnih zborov razpustil, kar se skoro gotovo zgodi tudi na Ogrskem. Pred novim volitvam bi bil potem oktroiran nov poslovni red.

**Brno.** Češki listi odklanjajo ustanovitev češkega vseučilišča v Kromerihu in pravijo, da se mora češko vseučilišče ustanoviti v Brnu ali pa v Olomucu.

**Budimpešta.** Zasedanje delegacij se skoro gotovo prične 15. dec.

**Veliki Varadin.** V vasi Kapoczano so oboroženi kmetje zapodili komi sijo, ki je prišla rubit radi zaostalih davkov.

**Dunaj.** Grški kralj je včeraj došel sem.

**Dunaj.** Včeraj popoldne se je naučnemu ministru zdravje zopetboljšalo.

**London.** Vedno bolj očevidno je, da ameriške Združene države hočejo novo, od Kolumbije ločeno republiko Panama, pridobiti zase. Kolumbija je preslaba, da bi se uprla moči in vplivu ameriških Združenih držav, ki so storile vse, da lahko tudi s silo dosežejo svoj cilj. Tudi nobena druga vele-vlast ne smatra za umestno nastopiti proti ameriškim Združenim državam, da bi je Kolumbija ponudila Nemčiji znatne koncesije, ako poseže v spor na korist Kolumbije.

## Jeseniške novice.

**Kolportaža** sicer še ni dovoljena, ali nemški knjigotrojec Fischer iz Ljubljane se za to prav malo meni. Menda ima on več pravic za to, ker je Nemeč, zakaj njegovi nadležni agentje hodijo po tukajšnjih hišah in zlasti mladim ljudem usiljujejo grde knjige, kojih vsebina je naravnost ostudna. Mi vnovič svarimo pred temi nesramnimi agenti. Kupujte vendar dobre knjige in časnike, katerih dobite za mal denar na izbirc.

**All je res?** Čudne reči se godé na Savi. Med delavci vlada veliko razburjenje radi neke zelo izpodtikljive zadeve. Vsi delavci, od prvega mojstra do zadnjega učenca, morajo plačevati delavski davek za tu kajšnjo tovarniško godbo, od katere pa prav nič nimajo, saj je le za nemškutarško gos-podo tam v kantini. Zdaj pa gre glas, da hočejo godbeno šolsko sobo na Savi narediti precej podobno ljubljanski zloglasni hiši. Kakor ob francoski revoluciji, tako so baje tam notri pred nekaj dnevi imeli živo boginjo. Mi vprašamo gospoda Pongratza, ali kaj ve za te nesramnosti? Dalje vprašamo godbenega dirigenta gospoda Bernarda, ali ve, kaj se govori o njegovih godbenikih? Gospoda Luckmanna pa pozivljamo, naj se vendar pobriga, koliko je resnice na tej stvari, in naj vendar ubogih slovenskih trpinov ne tira do skrajnosti s tem, da bi morali plačevati davek za to, da bodo brezbožni odpadniki uganjali nesramnosti v izpodtiklo in pohujšanje vsemu prebivalstvu!

**Bratovska skladišča.** Delavci tukajšnje tovarne prosijo vse svoje delavske brate po drugih tovarnah, naj jim pojasnijo, kako so pri njih urejene bratovske skladišča. V naši skladišči ima veliko besedo neki Pongratz, pa nam nič jasnega noče povedati, kako in kaj. Urejena baje je tako slabo, da je velika večina delavcev, zlasti starejših in slovenskih, skrajno nezadovoljna. Gospod Luckmann pa menda o tej pravičeni nezadovoljnosti nič ne ve. Ali res?

**Novice s Hrušice.** Dinamitno bombo je nekdo položil pod vogel Kobentarjeve hiše. V nedeljo zvečer ob 9. uri se je razpočila z veliko detonacijo. Pok je bil tako silen, da je v bližnjih hišah popokalo nekaj šip. Ljudje pa so v groznem strahu, kaj bo, če bo šlo tako naprej. Zandarji iščejo zločince, pa kako jih dobiti v toliki množici. — Delo v tunelu se zdaj bolj počasi napreduje, ker se je v notranjem zemlja začela tako podpisati, da le s težavo prodirajo dalje. — Bolez ni med delavci v tunelu se množe, bolnišnica na Hrušici je zopet bolj napolnjena z bolniki. En sam zdravnik že ne zadostuje več, a pod-

jetništvo dosedaj ni poskrbelo za drugega zdravnika. — Delavci pri tunelu se menjavajo dan na dan. Po 100 do 200 se jih pripelja en dan, drugi pa zopet odidejo. — Nekaj srenjskega sveta na Hrušici podjetništvo noče plačati. Posestniki se bodo s tožbo morali potegniti za svoje pravice. — Pot z Jesenic na Hrušico je vedno bolj nevarna, zlasti po noči. Ali bi ne bilo umestno, da se na tej poti napravi krvavo potrebna razsvetljava! Morebiti bi naš občinski odbor vendar mogel narediti tudi en pameten sklep, kako priti do te razsvetljave. Tudi podjetništvo na Hrušici, in to v prvi vrsti, je dolžno, poskrbeti za večjo varnost!

## Novice iz kočevskega okraja.

**Nagloma je umrl** v Ribnici v neki gostilni Anton Oražen, posestnik iz Bukovice pri Ribnici, ravno na vernih duš dan zvečer. Z nekaterimi tovariši je šel v gostilno in si naročil zrezek. Košek dne v usta, pa takoj ven vrže, se prime za glavo in omahne. V nekaj trenutkih je bil mrt. Dopolodne je bil še v cerkvi pri sv. opravilu za rajne. Bog nas varuj nagle in nepredvidene smrti!

**V Stalcarjih** na Kočevskem mislijo ustanoviti novo faro, kakor se čuje. Pa so tamonjni stanovniki res oddaljeni i od Kočevja i od Kočevske Reke.

**Občinski odbor v Dragi** je odločno zahteval od župana Pavla Turka, naj položi račun in proračun. A župan je izjavil vsled tega odločnega nastopa, da je obolel na — grozni nervoznosti! Na, tu imaš! Čudno je, da že prej ljudstvo ni postalo nervozno. Zoper tako nervoznost so pač najboljši medikament — točni računi!

**V Dragi** do danes še ni bilo volitve v krajni šolski svet, akoravno so bile občinske volitve že pred letom. Proračuna za tekoče šolsko leto še tudi ni. Stvar je znana tudi c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Kočevju. Kako in kdaj jo misli spraviti v red?

**Novega dararja** dobé v Dragi. Po posebni milosti županovi se poveri ta služba — hotelirju Češnovarju — tako vsaj se splošno tam govori. Ljudje božji, smejajte se! Hotelir, oštr, — pa obenem darar! Saj ničesar ne očitamo ne temu, ne onemu, pa vendar se nam to čudno zdi.

**Dve novi šoli** se menda ustanovita v robski fari; ena na Krvavi peči, druga pa v Mohorjih. To bomo „kunštni“!

**Široko je bajé zinil** liberalni učitelj Gregorač v Dolenji vasi pri Ribnici. Kakor pravijo, govori on okrog, da bo dal v slučaju volitev 400K za agitacijo, samo da spodrine posl. Jakliča. To vam je kolegialnost in požrtvovalnost — in pa doslednost! Danes kriči, kako je lačen pri pičli plači, jutri pa tako bahato zine.

**Ribniški Vlišnikar** je pa res moder mož. V nekem „Narodu“ dokazuje, — prav gotovo nihče drugi kakor on, — da se letos krošnjarjem niso naložila nikaka nova bremena. Poslušajte, g. svetnik! Lani se niso pobirale od krošnjarjev 40% naklade, letos pa se pobirajo. Torej krošnjarji nimajo novih bremen? O Barbara, o Celarent!

## Loške novice.

**Četrto leto nobenega mrliča** ni v Sopotnici, ki šteje okrog 120 ljudi. Pred tremi leti je zadnji umrl Osojnik, ki je padel z oreha

**Novo znamenje ali kapelico** so postavili na Suhu. Na prijaznem prostoru, odkoder pelje ena cesta k domači vaški cerkvi, druga v Lipico, tretja pa v mesto, stoji lična trioglasta kapelica. Kipe Jezusovega srca, brezmadežne Davice in sv. Jožeta je lično izdelal Ivan Puc, podobar v Škofji Loki. Znamenje je v kras Suhu. Le kadar bo padal dež ali sneg, bodo kipi imeli premalo strehe.

**Iz Kamnitnika.** V zadnjem času tu kar mrgoli. Okrog šestopetdeset rok se neumorno giblje; pred par dnevi se jim je pridružilo še drugih dvesto. Jednakomerno šu menje Sore ti sedaj zatopi neumerjene udarce kladiv. Hrvaški, srbski, laški in mažarski žulji se trudijo, da razdenejo stoletne kamne nitne sklade. Mogočni strelji razmikujejo orjaške skale. Pridne roke pa obsekavajo razgnane skale v „kubike“. Vsak dan jih odpeljejo po 10 vagonov. V vagon spravijo po 4–5 kubikov. Od kubika dobi mesto po 60 vin. Pa je tudi kamen imeniten, da nikjer takega ne dobiš! Delavci so mirni, le v nedeljah je živahno na trgu, še bolj pa v gostilnah, odkoder slišiš še zvečer zamolklo in zategnjeno petje. — Posestniki bi radi imeli na stanovanji samo delavce, tako da bi domačini skoro morali na prostem prenočevati.

**Suški most** pri Pahovcu pod zaprtim kamnolomom se popravlja.

**Poprave po mestu.** Po cesti mimo nunskega samostana in po ozki ulici proti Franc Joževemu mostu delajo kanale. Zakaj ni tega naredila že prejšnja mestna uprava

tedaj, ko so polagali vodne cevi in je bilo prav prilozno, in bi bilo manj stroškov?! Potem se po teh ulicah naredi trotar in se povsod nabijejo razni prepotrebni napisi.

**Protialkoholni shod** ima prav iz vrsten vspeh. Zoper alkohol se je začelo živahno gibanje med ženskami. Imajo svoje shode, in mislijo ustanoviti v ta namen svoje društvo ali „cunft“.

**Sola za turiste** v Loki že stoji. Kdor se hoče izvežbati za plezalca po strmih gorstih čerch in pečinah, naj se pride vadit v Kamnitnik, kjer bo lahko lazil po nevarnih strmih in dobil dobro vajo v plezanju.

## Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. novembra.

**Liberalni shodi.** Trije modri liberalne stranke, ki so državni poslanci, niso doslej vedeli v svojem državnozbornem delovanju ničesar poročati svojim volilcem. Zdaj jih je pa skrb za mandate pri morebitnih prihodnjih volitvah spravila pokonci; dr. Tavčar ter Plantan gresta nocoj v Novo mesto, dr. Ferjančič pa v Kamnik. Tužna pot za dr. Ferjančiča! Dokler so ga naši poslanci podpirali, je bil podpredsednik državne zbornice. Ko so ga pa naši izključili iz svoje srede zaradi „liberalnega“ počenjanja njegove stranke, je padel njegov ugled v zbornici na ničlo. Nihče se ne ozira nanj. Se podpisov za interpelacijo zdaj več ni mogel dobiti. Ali bo to Kamničanom povedal? Dr. Tavčar lahko v Novem mestu pripoveduje, kako je zavozil slovensko politiko, kako mu zdaj niti Klofač niti Fressl niti noben socialni demokrat več noče podpisovati interpelacij zoper našo stranko, odkar so izvedeli, kako deluje. Po Schweglovi milosti je v predsobi grajščakov njegov ponižni politični prestoleček. Plantan pa ima krasno priloznost, v Novem mestu vendar enkrat razložiti zasluge, za katere je dobil disciplinarno nagrado in hvaležnost onih ljudi, ki so imeli srečo z njim priti v denarno uradno dotiko. Trije modri liberalne stranke imajo torej dovolj zanimivega gradiva o sebi. Upamo, da ti trije modri prirede kmalu v Ljubljani javen ljudski shod in tukaj pokažejo zaklade, ki jih je slovenskemu narodu pridobila njihova politika.

**Radikalnemu hinavcu v odgovor.** List slov. inteligence, ki ni — sodeč po njegovem lastnem zaklinjanju — na izdajalski način se „nikdar“ omadeževal narodne časti, ki „ni nikdar pisal za zvezo z Nemci“, ki „ni v kot položil zarjavelih kopij“, in dal na prosto voljo, da nemški zavezniki slovenske napredne stranke prosto širijo germanizacijo po deželi kranjski, torej »Slov. Narod«, nas je preveril narodnega izdajstva, in sicer iz sledečega razloga: Dne 8. nov. je koroški deželni zbor razpravjal o jezikovni ravnopravnosti pri koroških sodiščih, in sicer glede predloga, da deželni zbor izreče svoje ogorčenje nad tem, da se hoče vpeljati slovenski jezik na sodiščih. — V to debato je posegel tudi knezoškof dr. Kahn. Mi smo to omenili in navedli iz poročila, da je knezoškof izrazil mnenje, da se bodo razmere pri kor. sodiščih sčasoma razjasnile. In glede tega je zdaj takšen krik v taboru naših liberalcev! Nismo trdili, da je dr. Kahn izrekel samo te besede, nismo pačili resnice, kakor se laže »Narod«, res je samo, da nadaljnega govora knezoškofovega nismo priobčili, to pa edino zato ne, ker poročilom iz dež. zborov, ki jih prinaša kak nemškonačionalni list, ne moremo ob tako važnem dogodku verjeti. Zato smo pisali takoj na Koroško nekemu svojemu zapupniku, kaj je s stvarjo, a gospoda ni bilo doma in tako kljub opetovanemu drezanju nismo dobili nikakega odgovora. Čakali smo torej na »Mir«, ki včeraj piše: »Knezoškof dr. Kahn pravi, da treba take debate zvršiti kolikor mogoče mirno z ozirom na obe strani. Predlog nemške večine se je sevó sprejel. Zanj so glasovali tudi knezoškof in nemški konservativni poslanci, ki v svojih govorih vendar niso mogli zagovarjati nemškonačionalnega stališča. Dosledno to glasovanje ni bilo, in pravično tudi ne, ker Slovenci ne zahtevajo prav nič drugega, kakor to, kar jim jamčijo postave in postavne naredbe! Slovenci smo vedno odkrito in požrtvovalno podpirali konservativne Nemce, — plačilo smo prejeli pri tem glasovanju!“

Tako se nam pojasnjuje, da je knezoškof dr. Kahn, ki je v svojem govoru sicer povdarjal pravice Slovencev, vendar le glasoval za Slovencev krivičen predlog. Mi tako postopanje naj odločneje obsojamo. Knezoškof dr. Kahn bi se moral zavedati, da Slovenci nočejo nič krivičnega in bi ne smeli s svojim glasom pridružiti se ljudem, ki tudi v verskih zadevah hočejo skrajno netolerantnost. Ako bi hoteli utajiti knezoškofov nastop, bi bili zamolčali popolnoma njegov govor, a tega nismo storili. Od »Naroda«, ki si nikdar ne upa prijeti Sveglja, si pa ne pustimo ničesar prebaccivati. Tako prost na vse strani, kakor mi, on ni nikdar ne bo. »Narod« je pač pogrešil ravno pri tem koroškem vprašanju veliko taktično napako, ki utegne imeti usodepolne posledice za razvoj jezikovne ravnopravnosti na Koroškem, ker je izdal skupno akcijo državnih poslancev. In če trdimo, da je »Narod« to storil nalašč, smo k temu opravičeni iz vsega dosedanega »Narodovega« postopanja pri narodnih vprašanjih. »Narod« ki se trka kot fantiček ob prsi in se pridruša, da ni zatajil še nikdar narodnih načel, pač ne najde več nikogar, ki bi mu to verjel. Narodne trikolore zakrivajo njegovo neznačajnost, njegovo narodno izdajalstvo. Peče ga žig nepoštenja, in sleparstvo meče v obraz nam, da preslepi slovensko javnost. Podle psovke, ki jih zajema iz svojega blata, padajo nazaj na njegovo nesramno čelo. — Se nekaj! »Narod« nas nazivlje „kolega“; mi ta naziv odklanjamo, ker nas je sram takšnega perfidnega tovariša, kot je „Narod“.

**Sestanek Leonove družbe** je združil precejšnje število članov in povablencev, Predsednik g. dr. Gruden je poročal o izdanju dr. Kosovega velevažnega dela »Gradivo k zgodovini Slovencev«, katero so v strokovnih krogih sprejeli s popolnim priznanjem, čestitajoč »Leonovi družbi«, da se je upala začeti z izdajanjem tako ogromnega dela. Predaval je dr. Lampe o Tolstojem. Njegove verske nauke je opredelil kot panteizem. V etiki je Tolstoj altruist, v državno-pravnih nazorih pa komunističen anarhist. V dokaz tem trditvam je nabral predavatelj citatov iz novejših spisov grofa Tolstega. Pri debati je g. P. Žmitek pripovedoval o življenju praktičnih »Tolstijevcev« na Ruskem, ki ne jedo mesa ubitih živali: prof. E. Jarc je naglašal, da je dušeslovni razvoj grofa Tolstega podoben, kakor ga opazujemo v novodobnem slovstvu sploh, in dr. Krek je naglašal podobnost med anarhiškimi nauki Tolstega z nazori Bakunina in Kropotkina. — Prihodnji sestanek bo v sredo ob pol 8. uri zvečer v »Rokodelskem domu«. Predaval bo dr. Josip Jerše osrcu.

**Dr. Tavčar in obmejni Slovenci.** Dr. Tavčar se zaveda zdaj zopet, ko se bliža državni zbor, da je njegova stranka na Dunaju nišla, za katero se nihče ne zmeni. Zato je začel gósti pesem o slogi, da bi mu naši vsaj toliko pomagali, da bi mogel še za kako interpelacijo dobiti podpisov. A kako si misli dr. Tavčar to slogo? Pred kratkim je napadel »Slov. Narod« popolnoma po krivici drž. poslanca Žičkarja. Ta mu je poslal čisto pravičen popravek. Dr. Tavčar, zanašajoč se na poslaniško imuniteto, ga je zavrgel. Še več: »Slov. Narod« je na novo po krivici napadel poslanca Žičkarja. Ali misli dr. Tavčar, da se na ta način dela sloga?

**Slovenski Stajar.** Zasedanje štaj. deželnega zbora, ki je bilo v četrtek zaključeno, je zopet pokazalo, kako se dela na vse načine, da bi Slovence narodno uničili, zato postopajo z njimi huje, kakor mačeha s svojimi pastorki. In vendar spodnji del dežele prispeva skoraj polovico k skupnim stroškom. V slov. Stajarju so bogati rudniki in zdravilišča — omenimo le svetovnoznan Slatino, odkoder zajemlje dežela bogate dohodke — in vendar nemški gospodje v Gradcu postopajo s Slovenci naravnost brezobzirno. Kadar pa ustrežejo kaki slovenski nujni potrebi, se delajo, kakor da so skazali bogvekako milost. Med točkami proračuna



so bile med drugimi ustanove za ptujski „Studentenheim“. Sloven. poslanci so seveda izjavili, da bodo glasovali zoper to postavko, ker ptujka gimnazija podpira edino-le nemštvo, in bi se zdavnaj že morala zapreti, da ni „Studentenheima“, kjer se rede učenci iz vseh mogočih nemških krajev zunaj Štajerske, da pomagajo polniti gimnazijo. Zato šolsko vodstvo v letnem poročilu tudi ne navede rojstnega kraja učencev, ker bi se pokazalo, da štajarska dežela vzdržuje z velikanskimi stroški ta zavod za tuje dijake, in ne za lastne sinove! Nemških domačih dijakov ni, ki bi obiskovali ptujsko gimnazijo, slovenske pa so z narodno nestrpnostjo preganali iz zavoda, a gimnazija mora obstati, da drži pokoncu gnjilo ptujsko renegatstvo! Nadalje je deželni zbor dovolil podpore „südmärki“ in „schulvereinu“, t. j. takim društvom, katerih namen je izpodrivati Slovence iz rodne zemlje in napraviti janičarje iz slov. otrok. Takšna krivica je že vnebovpijoča, ko nemška večina razsiplje deželni denar, med katerim je tudi mnogo slovenskega, v namene, ki so naperjeni zoper slovenski narod, ki delujejo v naš pogin! V tem zasedanju je bilo predloženih od slovenskih poslancev več predlogov za ustanovljenje prepotrebnih meščanskih in poljedelskih šol, a ti predlogi so že nastopili neskončno pot v razne odseke. Par let bo tako preteklo, a slednjič bodo ti predlogi kratkomalo odbiti z infamno drznostjo, češ, da Slovenci ne potrebujejo takšnih šol. — Posl. Žičkar je pri proračunski razpravi omenjal to ravnanje. Izjavil je, da večina zadržuje Slovence, da ne morejo priti do svojih, po zakonu jim zadržanih pravic. Ako pa kdo ugovarja, ako zahteva izpolnjevanje zakonov, ga zapró. Na železniških progah so zaznamovane postaje le z nemškimi imeni, katerih ne razume prebivalstvo. In s tem ne žalijo le našega narodnega čuta, temveč ima od tega ljudstvo še občutno škodo. Vsi deželni zavodi v slovenskem delu dežele imajo nemške napise; to je skrajna brezobzirnost. Potem govori o viničarski šoli v Mariboru in drugih gospodarskih šolah, ki so vse tako urejene, da delajo na ponemčenje slovenskega prebivalstva. In to se godi že nepregledno vrsto let! Potem govori tudi o novem ženskem učiteljskišću v Mariboru, ki je ustanovljeno samo zato, da bi hitreje napredovala germanizacija, a ki je drugače popolnoma nepotrebno. Navajal je še več nezakonitosti, vsled katerih Slovincem ni mogoče glasovati za proračun, in to tako dolgo ne, dokler se ne ugodni pravičnim zahtevam Slovencev.

**Pravi glas iz ljudstva.** Občinski odbor občine Jarše je prepričan, da je krivičen sedanji volivni red v kranjski deželni zbor, po katerem ima 80 graščakov in 6000 mestnih volivcev 20 poslancev, torej večino nad poslanci 37 000 kmetov, ki imajo samo 16 poslancev. Zato zahteva občinski odbor, da se izpremeni volivni red za kranjski deželni zbor tako, da bo pomnoženo število poslancev iz kmečke skupine, da se uvede splošna volivna skupina in, tako dobi večino kmečko ljudstvo ter razruši sedanje krivično razmerje. — Jarše pri Mengšu, dne 13. nov. 1903. — Janez Rode, l. občinski svetovalec; Franc Smon, Alojz Ručigaj, Jožef Velkaverh, Leopold Slabič, Franc Pernat, Franc Gabrič, odbor-niki. — Prejšnja peticija je bila le delo liberalnega župana, ki občinskim odbor-nikom ni povedal, za kaj da se gre, temveč jih je preslepil. Sedaj pa ni hotel udati se volji odbora, da se prejšnji sklep prekliče, temveč izjavil, da ne piše nikamor. — Mi svetujemo temu županu, ki je pred občinskimi volitvami skrbno skrival svojo liberalno naravo, naj kar hitro sam odstopi, da mu ne bo ljudstvo pokazalo poti od županskega stola navzdol!

**„Narodov“ nemškutarski zaveznik „Štajerc“** v zadnji številki grdo napada dr. Brejca, sramoti njegovo požrtvovalno delovanje za pravice koroških Slovencev in objavlja dolg članek proti shodu slovenskih odvetnikov v Ljubljani. Zaveznik „Slov. Naroda“ piše, da se je na tem shodu le hujskalo zoper nemški narod, imenuje zborovalce „podrepnike“, ki hočejo „kmetu zadnji krajcar izguliti“ i. t. d. S takimi grdobijami sramoti liberalni nemškutarski „Štajerc“ po-

šteno prizadevanje slovenskih mož. Dr. Tavčar, doklej boste v zvezi s takimi ljudmi?

**Politično društvo za litijski okraj** ima v nedeljo, dne 22. novembra svoj občni zbor z običajnim vspešnim in sicer popoludne ob 3. uri v Wakonikovi dvorani v Šmartnem pri Litiji, kamor oč. člani in somišljeniki uljudno vabi odbor.

**Učiteljstvo napoveduje boj na življenje in smrt katoliško-narodni stranki.** Dr. Susteršič je čisto pravilno rekel na shodu v Cerknici, da morajo liberalni učitelji dati katoliško-narodnim poslanecem zadoščenje za sramotenje, ki ga morajo prestajati ti od učiteljskih glasil, predno more priti ta zadeva v razpravo v deželnem zboru. To zadoščenje daje učitelj v včerajšnjem „Narodu“: Dr. Susteršiča smerja z „žlindro“, katoliško-narodne poslance imenuje „hinavce“. Pred deželnim predsednikom baronom Heinom pa leži to učiteljstvo prav po orientalsko na zemlji ter izjavlja: „Protestujemo kar najodločneje zoper klerikalne napade na našo deželno vladu in posebej še na osebo našega pravičnega, zaslužnega in spoštovanega deželnega predsednika“. O naših poslancih trdi ta učitelj, da si le „sami redé trebuhe ob žuljih našega kmeta ter žró, žró, žró“, ter pozivlja vse učiteljstvo: „Vspnimo se in napovemo klerikalcem boj na življenje in smrt! Aut, aut!“ Učiteljstvo se pozivlja, naj po celi deželi dela protestne shode, na katerih bo morilo katoliško-narodno stranko in proslavljalo barona Heina. — Naš odgovor je kratek: Učitelji, ali je boj res vaša želja? Govorite! Posledice boste izkušali vi sami! Ali pa ne soglašate s to bojno napovedjo? Potem pa tudi govorite! Zdaj tembolj zahtevamo zadoščenja!

**„Narod“ in krošnjarica.** Dr. Tavčarja glasilo je danes teden objavilo dolgo pravljico o neki Mariji Dacar, krošnjarici z jajci iz kamniške okolice. „Narod“ namreč klobasa, da sta dva agenta „Vzajemne zavarovalnice“ prisilila ženo do zavarovanja, da ni dobila police niti knjižice, pač pa o pominevalno pismo za premijo, da je slučajno (?) prišla tudi v „Narodovo“ uredništvo, kjer so jo lepo pčdučili, a da so jo uradniki v „Vzajemni zavarovalnici“ z rokami prosečo vrgli na cesto. Končno dr. Tavčar kliče vse oblasti na pomoč zoper „Vzajemno“. — Kakor pa smo izvedeli, je stvar ta: Marija Dacar je prosila poverjenika „Vzajemne“ v Kamniku, gosp. Antona Lapa, naj ji novo poslopje zavaruje. Ker sam ni imel časa, je posel izročil potovalcu gospodu Avgustu Weixlu. Ta je vpričo Andreja Konecilija izmeril in popisal poslopje, sestavil ponudbo, katero je Dacar potrdila in podpisal kot priča gospod Andrej Konecilija „Vzajemna“ je sprejela ponudbo in zavarovanki poslala polico in tablico, ne da bi Dacar ugovarjala. Ker ni bilo plačila, je zavarovalnica dvakrat opominjevala in šele potem poslala odvetniško pismo. Tako delajo vse zavarovalnice z edino izjemo, da dvakrat ne opominjajo. Čudno pa je to, da je krošnjarica z jajci prišla 6. t. m. slučajno k „Narodovim“. Oglasila se je res pri „Vzajemni“, kjer pa ni vila rok in prosila, marveč prav po „Narodovo“ zabavljala. Končno je plačala in odhajajoč rekla: „Ta prokleti hu... me je našuntal, pa sem vse glih morala plačati.“ To je istina. Čudno, zakaj niso krošnjarice z jajci iz „Narodovega“ uredništva poslali v pisarno dr. Tavčarja, da bi potem sodišča „Vzajemni“ pokazal svojo moč. Končno vprašamo tudi mi: Ali je res ni moči, da bi „Narodu“ zamašila klepetava usta?

**Nemški uradniki v slovenskih krajih.** Sistem pl. Koberja, ki še vedno opravlja posle sodnega ministra, da vedno in povsod predpostavlja nemške uradnike samo zato, ker so Nemci, se zlasti na Štajarskem pojavlja na neznosen način. Na Češkem češke uradnike kar po načrtu izrivajo iz takozvanega „nemškega jezikovnega ozemlja“; drugače je pa v slovenskem delu Štajerske. Tu se povsod urivajo nemški uradniki, katerih večina ni zmožna slovenskega jezika. Predpostavljajo se na vsak mogoč način, bodisi pri sodiščih, bodisi pri davčnih uradih. Pri političnih uradih pa Slovencev sploh ni, ker plebejskih Slovencev ne vsprejmejo v takšno službo. Odlikovanje nemških uradnikov se kaže pri povišanjih, kvalifika-

cijah in pri nastavljanju v ugodnejših službenih mestih; zlasti na to zadejo točko opozarjamo svoje čitatelje, C. kr. višje deželno sodišče v Gradcu stremi v prvi vrsti za tem, da pošlje kolikor mogoče mnogo slovenskih sodnih uradnikov na Kranjsko. Kolikor pa jih ne more poslati na Kranjsko, namesti jih po najoddaljenejših, v socialnem oziru po najneugodnejših krajih. V najlepših in najprijaznejših mestih se ohranijo službe za Nemce. Pri okrožnem sodišču v Mariboru je nameščenih 19 sodnih uradnikov. In čeprav je v okraju, ki spada pod to okrožno sodišče le pet odstotkov Nemcev, je med uradniki tega okrožnega sodišča 13 Nemcev in le 6 Slovencev. V ptujskem sodnijskem okraju so le v mestu samem nemški govoreči renegatje, a med 9 sodnimi uradniki ni niti ednega Slovence. V okraju celjskega okrožnega sodišča so komaj 3 odstotki nemški govorečih uskokov, a med 17 sodnimi osebami je 14 Nemcev in le trije so Slovenci. Štajarski uradniki morajo na Kranjsko, ali pa so prisiljeni v zakotnih, od vsakega prometa ločenih krajih opravljati svojo službo, narodu in jeziku tuji Nemec pa sedi ugodno in mehko na najlepšem službenem mestu. Je li to enakopravnost? Se žalostnejše kakor pri sodiščih je pri štajarskih davčnih uradih. Proganstvo ne more biti zanje Kranjsko, zato pa je nemški del Štajerske. Sedaj živi 35 slov. davčnih uradnikov v nemških krajih v prognanstvu. Pri davčnih uradih na Sp. Štajarskem pa se kupoma nastavljajo nemški radniki, da zasedejo boljše službena mesta in varujejo s svojim vplivom, da ne usabne nemško renegatstvo. V Mariboru je pri davčnem uradu 12 Nemcev in le 4 Slovenci, v Ptuju 11 Nemcev in le 4 Slovenci, v Celju 14 Nemcev in le 1 Slovenec. Ako se zoper kakega nemškega uradnika v zakotnem kraju vzdignejo pritožbe, ga za kazen premestijo v Maribor, Ptuj ali Celje. Slovenski uradniki pa morajo brez vsake pritožbe, a za kazen, ker so Slovenci, v gorato in neprijazno Gor. Štajarsko. — Zadnji čas se je vršilo po Štajarskem več shodov, na katerih se je protestiralo zoper takšno odlikovanje nemškega življa v deželi. A samo s tem še ni doseženega ničesar; slovenski poslanci morajo potem uravnati na Dunaju svoje postopanje in ostati dosledno v najstrožji opoziciji zoper sedanjo vladu.

**Toplice in obstrukcija.** Tudi pred topliški občinski zastop so prišli liberalci, češ, naj protestira proti obstrukciji. Topliški može so bili pa pametni in so ta predlog odklonili.

**„Narodni“ Kamnik.** Popotnik nam piše: Bival sem pred kratkim v Kamniku ter kakor po navadi kupil par razglednic. Čudil sem se pa, ko sem dobil razglednice s podpisom: „Kamnik iz Planinam“, „Cerkev iz Planinam“, „Cerku St. Primas“. Taka slovensčina se vendar ne spodobi za Kranjsko. Saj vendar niso delali podpisov kaki nemški uradniki na Koroškem. Naj bi se naši trgovci, kadar dajo delati razglednice, v prvi vrsti ozirali na domače obrtnike in preskrbeli pravilne napise!

**Mengiške novice.** Iz Mengša: Kakor se nam četa, dobimo v kratkem električno razsvetljavo. Napeljana bo iz Bistrice in doleje so drogi že postavljeni proti Kamniku, potem jih bodo postavili pa še proti Mengšu. Delo ima v roki seveda tujec. Proračuneno je, če se bo v Mengšu oddalo 800 lučij, da bo stala ena le 5 kron na leto. To je pač majhna svota in bo torej nova luč ljudem v veliko korist. Se bolj kot električna luč bi bil pa v Mengšu potreben vodovod. Naj bi mislili na to merodajni faktorji ter preskrbeli zdrave in dobre pitne vode. — Poljski pridejki so letos dobri. Izvrstno je obrodila repa, ajda pa od leta do leta slabše rodi. Bog vé, kaj je vzrok. — V Trzinu so ubili pretečeno sčoto mesarja Bernarda Lukana. Prišel je v prepir z mesarjem Francetom Keelom, ki ga je udaril z burkljami po glavi. Naslednji dan je umrl. Napadca so zaprli. — Beneficijatura na Gorici hoče postati samostojna župnija. Ljudje že pridno donšajo doneške skupaj. Podružnica šteje čez 2000 duš in bi bilo gotovo le v dušno korist, če bi imeli samostojno župnijo. G. beneficijata Bernik se je lotil težkega dela z veliko navdušenostjo. Delo naj Bog blagoslovi! — Po tovarnah za slavnike se je delo zopet pričelo. Za zimski čas imajo dekleta lepo prihko za zaslužek. — Hranilnica v Mengšu dobro posluje in ima od meseca do meseca večji promet. Sedaj

ima prostore v kaplaniji. Ali bi ne bilo morda, da bi bila kupila prostor poleg šole ter tam zidala svojo hišo, pa bi se lahko našel prostor tudi za zborovalno dvorano? — Katoliško izobraževalno društvo bo imelo odlej vsak mesec redno predavanje. V kratkem priredi predstavo s žaloigro: „Sinovo maščevanje“. Bog daj društvu še več navdušenih mladeničev in za vednih mož!

**Pastir izgubil oko** Na Munah sta posla dva pastirja vsak svojo čredo. Eden teh je zagnal kamen proti drugi čredi, a je s tem zadel pastirja v glavo ter mu je izbil oko.

**Boj nemških trgovcev proti slovenskim trg. pomočnikom.** Slovenjegraški posilnemci so se predzrlni napovedati bojkot Slovincem. Posilnemški trgovci: Punggarschegg, Reitter, Winkler, so prepovedali svojim uslužbencem izven trgovine slovenski govoriti. Trgovci Punggarschegg, kmečki sin iz Pameč, ki niti nemški dobro ne razume, je pred kratkim več trgovskih pomočnikov iz službe izpodil samo radi tega, ker mu ni ugajalo, da so včasih upali prestopiti prag slovenske gostilne. V slovenjegraškem okraju živi 99% Slovencev in par posilnemcev si upa začeti boj z bojkotom. Če bi Slovenci v slovenjegraškem okraju tako postopali proti Nemcem in posilnemcem, kakor postopajo oni proti nam, začele bi se kmalu umikati njih viste in v kratkem času bi moral zadnji svoja šila in kopita pobrati.

**Laški špekulantje in slovensko mlekarstvo** „Edinost“ piše: Tu v Trstu se je pred nedavnim časom ustanovil nekak „mlekarški trifolij“, sestojoč seveda iz laških magnatov, ki hoče vzeti ne kako v zakup ves tržaški trg in ga preskrbovati z mlekom. Kam se bo stekal dobiček, je prav lahko umeti. Neki tukajšnji mlekarški trgovec, ki je bil prej glavni odjemalec loškaške mlekarne, se pa sedaj jako huđuje na ta „trifolij“. Seveda, ker mu, prvič, polagoma odje vse odjemalce, in drugič, kar je glavno, ga še bolj jezi, ker se je ravno logaška mlekarja nekako zavezala, da bo oddajala temu „trifoliju“ ves svoj mlečni dohodek. Pripomniti je, da je predsedništvo „kranjske centrale“ in loškaške mlekarne enoinisto. Na ta način si ta „trifolij“ polagoma pridobiva trdna tla v Trstu. S časoma zadobi tu prevažno moč in posledica bo neizogibno ta, da nam bo nastavljajcene, izpodmikal polagoma slovenskim mlekar-nam Trst in da nekako umetno zadržuje vse one okoličane Slovence, kateri še danes donšajo vsak dan mleko v Trst. Sicer pride to za sedaj še polagoma, a kadar pridrdra v Trst karavanska železnica, potem pa ne borešitve.

**Hrvatske novice.** Meščanski shod v Zagrebu se vrši v kratkem veliki shod vseh neodvisnih meščanov; na dnevnem redu bodo predmeti, ki so za zagrebško prebivalstvo od velike važnosti. — Opera v Zagrebu. Znano je, da je bila lani na zagrebškem gledališču odpravljena opera. Zdaj se dela resno na to, da se opera zopet ustanovi. Ban Pejačević je obljubil v ta namen letnih 20 000 kron podpore. — Ljudski shodi so še vedno na dnevnem redu. V četrtki je bilo na skupščini v Dolnj. Miholju do 1000 oseb. Isti dan je bil shod v Glini; navzočih je bilo nad 2000 ljudi, ki so prišli po 3–4 ure daleč.

**Požar.** S Trstenika nam poročajo: Pogorela je na Trsteniku dne 12. novembra zvečer, ravno ko so ljudje legli spat, Vrečkova bajta. Ker je bilo poslopje leseno in okrog še več s slamo kritih postrešij, je bila velika nevarnost, da se ogenj razširi. K sreči ni bilo vetra. Če bi gorelo jeden dan prej, ko je rasajala silna burja, pogorela bi najbrže vsa vas in tudi cerkve ne bi otele. V Vrečkovi bajti stanujoči bromi Travnov Aleš si je komaj rešil življenje.

**Italijanski špion!** Dne 10. t. m. je žendarmarija prijela nekega sumljivega človeka, ko je v Obrovu pri Podgradu sedel na nekem kamenu ter risal pokrajno. Ime mu je Peter Zerman in je doma iz Belluno v Italiji. Priznal je sam, da je bil častnik v italijanski armadi, na kar ga je orožnik dovedel pred sodnijo v Podgrad. Na zaslišanju je prišlo na dan, da je bil isti pred kakim mesecem v enaki zadevi pred preiskovalnim sodnikom nekje na Gorškem. Pri sebi je imel hrnilno knjižico, na katero je pred nekaterimi dnevi v Trstu vložil 2000 K — ter 4000 K v zlatu same cekine po 20 K. Ker je bil isti slabo obločen (imel je raztrgane čevlje in hlače) ter je spal navadno v kakem hlevu, je na sumu tem bolj, da ni imel pravih namenov, ali sodnija ga je izpustila, ker je imel baje svoje listine v redu. Kaj je tak človek iskal po naših krajih? G. je li morda privela semkaj krasota narave? 6000 K denarja in raztrgana obleka — to se ne vjema popolnoma.



— **Katoliško politično društvo v Trnovem** na Notranjskem sklicuje svoje ude na občini zbor, ki se bo vršil prihodnjega nedeljo, 22. t. m. v dvorani Gospodarskega društva v Trnovem. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. — Pred občnim zborom se bo vršil društveni shod, na katerem poroča g. poslanec dr. Susteršič. Začetek shoda je takoj po večernici ob 8. uri popoldne.

— **Nova skladišča za les v Tratu.** Ta nova skladišča bodo gleda na novo železniško zvezo pod Skednjem. Tržaška trgovska in obrtna zbornica zastopa vsestransko želje interesentov ter je iste že opetovano na merodajnih mestih povdarjala. V svoji zadnji izjavi iz preteklega meseca povdarja, da se strinja z nameravanimi novimi skladišči, da pa želi glede nove dovozne ceste na kolodvor in v novo luko razširjenje iste ter izrecno želi, da bi se pospešila dela, skladišča za les pa naj ostanejo pri Sv. Andreju, dokler niso povsem gotova ona pod Skednjem.

— **Novi podzemski jami.** Pri zgradbi železniškega predora pri Opcinah so našli dve podzemski jami. Ena je dolga 60, široka 20 in visoka 12 metrov. Z zgradbo predora so prenehali, da dobe novih navodil z Dunaja.

— **Za Bovec** je poljedeljsko ministrstvo dovolilo 15 000 kron.

— **(„Koledar za kršč. delavce“)** za l. 1904 je izšel na Dunaju VII. Westbahnhofstrasse 40, cena 72 vin.

— **Nečuvena draginja svinjskih kož.** Svinjske kože so trenutno dosegle tako visoko ceno, kakor še nikdar poprej. Tovarinar Karol Pollak v Ljubljani jih plačuje po 57 $\frac{1}{2}$  krajcarja kilo za lepo blago in po 35 krajcarjev za škarto, če se mu blago prinese v trgovino na Dunajski cesti št. 23. — Ta izredna cena se ne more dolgo držati, ker je previsoka, zato svetujemo, da se mesarji, kmetovalci i. t. d. te izredne prilike, svinjske kože dobro v denar spravijo, hitro poslužijo.

— **Neumna stava.** Posestnik Janez Papež na Sp. Polskavi je stavil, da bo izpil v četr uri sedem četrtink žganja. Kmalu na to je vsled zavžitega žganja umrl. Kdo je zdaj dobil stavto?

— **Železnica Grobelno-Slatina** se bajé otvori in izroči prometu 18. novem.

— **Nagloma umrl** je v tovarni pri Reki delavec Fran Turk od sv. Jurja na Kranjskem.

— **Razpisane ustanove.** Pri cesar Fran Josipovi ustanovi, ustanovljeni ob praznovanju štiridesetletnice slavnega vladanja Njegovega Veličanstva za uboge sirote postojnskega okraja, je s tem za l. 1903 razpisanih šest mest z darilom 60 kron. Do užitka teh daril imajo pravico v prvi vrsti maleletne sirote bivših vojakov, kateri so padli v vojni, ali umrli na posledicah vojaškega truda, potem sirote takih vojakov, kateri so umrli v vojaški službi in slednjiš sirote roditeljev, ki so imeli domovinsko pravico v postojnskem okraju. Maleletnim sirotam je kot jednake prištevati polnoletne sirote, ako so te popolnoma neposkrbljene. Prošnje, katerim je po teh opombah pridejati potrebne priloge, morajo se vložiti do 25. nov. t. l. pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Postojni.

— **Ob vlažno mrzlem vremenu,** ki je nastopilo baš te dni, oboli mnogo ljudi v sopolnih organih; katari v grlu, kašelj in enaki pojavi so na dnevnem redu. Zdravniki v teh slučajih že od davna priporočajo Giesshüblerjev kislil vrecel, ki olajševalno in blažilno učinkuje radi svoje izborne sestave. Tudi za samostojno domače zdravljenje je priporočati Mattonijev »G. esshübler«.

— **Dobro zdravilno sredstvo.** Mej vsemi zdravili, ki se rabijo kot bolest olajšujoče sredstvo pri prehlajenju, zavzema prvo mesto v laboratoriju Richterjeve lekarne v Pragi pridelovani Liniment Capsici comp. s »sidro«. Cena je nizka: 80 v., 140 K, 2 K steklenica; vsaka steklenica se nahaja v lepi škatljici in jo je lahko spoznati po »sidri«.

**Ljubljanske novice.**

Samonemških napisov v Ljubljani je toliko, da bi bili odločni koraki v tem oziru skoro na mestu. Samonemških napisov v Ljubljani je vedno več. Ljudje, ki bi morali zapreti svoje prodajalnice, ako bi jih Slovenci ne obiskovali, prezirajo slovenščino v napisih nad svojimi prodajalnici. Nekaj takih samonemških napisov smo že omenili, danes naj priobčimo še nekatere, katerih do sedaj še nismo na vedli. Bivši slov. obč. svetnik I. S. Benedikt na Starem trgu ima v blaženi nemščini bliščeče se napise. — Julius Müller je edini fotograf v Ljubljani, ki ne priznava v svojih napisih slov. jezika. — Prodajalec glasovirjev Ferd. Dragatin ima samonemški napis in izdaja samonemške plakate. — Klepar Stadler na Starem

trgu ima samonemški napis. — Goldstein pod Trančo ima tudi samonemški napis. — Feliks Urbanc je na svojo novo hišo dal samonemškega Felixa. — Zavarovalnica zoper nezgode v Gradcu — prokur. Moro — ne pusti na verandi kavarne »Evropa« slovenskega napisa. — Južna železnica ima na svojih restavracijskih prostorih samonemška napisa. Občinski svet naj tu zahteva enakopravnost! Restavrater je pri tem napisu nedolžen, ker merodajna je tu le južna železnica. — Samonemške napise imajo dalje: Kavana Pua, knjigarna Fischer, ki Slovincem vsiljuje prevode nemških »krvavih romanov«, urar Rudholzer, k. k. priv. Baumwoll-Spinnerei und Weberei, Hotel Südbahnhof Lorber je ves v nemških napisih. — Hotel »Stadt Wien« in »Hotel Elefant« imata na hišah velike nemške napise, kavana »pri slonu« samonemške in omnibuse na štirih krajih z nemškim napisom in orke na omnibusu v nemških barvah. Kadar so v Ljubljani protestni shodi proti Nemcem, ljubljanski župan ondi prireja bankete. — »Handelslehreanstalt Mahr« ima samonemški napis in vendar zahaja v zavod večina Slovanov. Trgovski gremij, ako je pravičen, mora zahtevati na tej šoli dvojezičen napis. — Föderl Johann, pek, ima samonemške napise in prodaja piškote z napisom »All Heil!« — Prodajalec čevljev Oger Szantner nima niti enega slovenskega napisa. Istotako nima nobenega slovenskega napisa slašičar Kirbisich. — Seznamek samonemških napisov v Ljubljani sledi. Napravili bomo popoln seznamek samonemških napisov in naprosili vse slovenskeliste, da toliko časa prinašajo take seznamek, dokler vsi, ki imajo samonemške napise, ne spreminé teh napisov tako, kakor zahtevajo oziri na veliko večino slovenskih odjemalcev! Slovensko občinstvo naj potem naprosijo slovenski listi, da se primerno ozira na ta seznamek in s pomočjo slovenskega kupujočega občinstva bo Ljubljana skoro dobila lice, kakršno vsled ogromne večine Slovencev v Ljubljani mora imeti!

Na oklicih so: G. Fran Kaspar, trgovec, z gđ. Katarino Oman. — G. Sigismund Wutscher, trgovec, z gđ. Antonijo Pribošič. — Gospod Arnost Bezenšek, uradnik »Slavije«, z gđ. Marijo Bajt. — Gospod Peter Ferner, računski podčastnik, z gđ. Ivano Drumel. — Gospod Anton Bernik, računski uradnik, z gđ. Marijo Mlekuš. — G. Josip Pajnič, trgovec, z gđ. Heleno Zakotnik. — G. Peter Sterk, trgovec, z gđ. Katarino Hatze. — Gospod Robert Parzer, poslovodja, z gđ. Marijo Rozulnik. — G. Stefan Stanko, črkostavec, z gđ. Marijo Vohinc. — Gosp. Peter Zabret, posestnik, z gđ. Marijo Zajc.

Poročil se bo jutri g. Peter Sterk, trgovec v St. Jakobskem okrožju, z gospodično Katinko Hatze iz Dugarese.

Umrli je hišni posestnik in juvelir g. Karol Tambornino. Pogreb bo jutri ob 4 uri popoldne.

Umrli je šivilja gđ. Ana Dachs, sestra hišnega posestnika in gostilničarja g. Dachs v Fiorijanskih ul. cih. Pogreb bo iz dež. bolnice jutri ob 2 uro popoldne.

Našel je g. Jcs. Dujar, tvrdka I. C. Meyer, črno žensko uro. — Izgubljeni zlati navesek v obliki srca se dobi v hiši št. 9. na Rimski cesti.

Nov hodnik napravijo še to jesen ob frančiškanski cerkvi na dolnjem koncu Miklošičeve ceste. Sedaj delajo kamenito podlago za železno ograjo. Svet so ondi primerno znižali.

Novo hiše. Poleg novodograjene hiše Josipine Počivavnikove zgradi si prihodnje leto novo hišo fotograf D. Rovšek. V Ravnikarjevih ulicah je Matej Zagorc si zgradil enonadstropno hišo.

Slikarica R. Klein je razstavila v Schwenntnerjevi izložbi tri slike.

Proti zidarjem iz Italije se je pričelo v Trstu živahno gibanje. Geslo gibanja je: »Delo domačinom!« Kakor čujemo, ni izključeno tako gibanje tudi v Ljubljani.

Kje je »narodna« Ljubljana? Rodoljub iz dežele nam piše: Imel sem opraviti v Ljubljani v neki trgovini. Trgovina je velenarodna, vsaj po inseratih in slovenskih časopisih tako čitamo. Toda kako se začudim, ko stopim na cesto, pogledam na hišo, in vidim samonemški napis. Ali ni to skandal, da ima narodna trgovina na mestnem trgu nasproti mestni hranilnici, torej na najlepšem kraju — napis v nemškem jeziku? — Pa sploh, uljudno

vprašamo, čemu so v Ljubljani tudi napisi, ki so nemškoslovski, ali slovenskonemški? Čemu neki? Ali zaradi tistih par Nemcev? Poglejmo v Beljak, ali Celovec, kokho slovenskih napisov bomo našli? Se trgovci, ki slovenski znajo, z izobraženim Slovincem nočejo slovensko govoriti! Torej na dan v Ljubljani se samoslovenskimi napisili! Slovenska Ljubljana — Slovincem!

Novo vojaško strelišče. Danes se je novo vojaško strelišče ob Dolenjski cesti po graditelju izročilo vojaški oblasti. V ponedeljek prično že vojski streljati.

Nesreča. Julijana Čamerik, oskrbnica javnega stranišča na Cesarja Jožefa trgu, je včeraj zvečer na stopnicah pred straniščem tako nesrečno padla, da si je levo nogo dvakrat zlomila. Ponesrečenko so z rešilnim vozom prepeljali v dež. bolnišnico.

Peslopje »Mestne hranilnice« so danes dogradili do strehe. Ravnateljstvo je danes dalo delavcem »likof«. Vsak delavec je dobil liter vina, jedil in dvojno mezdo. Polir pa tudi malo nagrado. Včeraj so pričeli vleči na stavbo že tramovje za strešnik. Poslopje bo imelo lepo facado in druge okraske, 10 m. visoko kupolo in v prtiličji tri vhode in lastno centralno kurjavo, katero prično montirati meseca februarja.

Ljubljanski občinski svet ima prihodnji terek ob 5 uri popoldne izredno sejo.

Kamenito podstavo za Valvazorjev spomenik grade Tomanovi delavci na Muzejskem trgu. Črke, ki pridejo na spomenik, je vlija Samassova tvrdka.

Okradeni Amerikanec in prijeti tatovi. Mestna policija je danes aretirala kurjača Franca Reiserer, stanujočega v Kolodvorskih ulicah št. 35, delavca Ivana Tavčarja, stanujočega v Kolodvorskih ulicah 37, in vlačugo Stefanijo Rotarjevo, stanujočo na novem strelišču, ki so na sumu, da so včeraj popoldne Josipu Krašovicu, posestniku z Blok, ki se je bil včeraj zjutraj pripeljal iz Amerike, ukradli 214 kron. Reiserer in Tavčar sta ga izvabila v razne gostilne in ga vpijanila. Končno sta ga peljala z izvoščekom v Plankarjevo gostilno na Dolenjski cesti, kamor se je bila tudi pripeljala z bicikelnom Stefanija Rotar. Tukaj so navedenci Krašovic tako vpijanili, da ni nič vedel, kaj se ž njim godi. Ko je izvošček Krašovic potem pripeljal v Blumauerjevo gostilno in se je nekoliko zavedel, je pogrešil denar. Ker drugi nihče ni bil v Krašovicevi družbi, kakor navedeni trije, je pač sumno, da ga je eden okradel.

Hrvatsko društvo »Kolo« v Ljubljani priredi svojim izvršujočim in podpirajočim članom »Martinov večer« s šaljivimi točkami v nedeljo 15. novembra v društvenih prostorih, Karlovska cesta št. 4. Gostje dobro došli. Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Gđ. Krista Rückova, član našega gledališča gostuje v terek v ulogi »Dezdemone« — Shakespeareov Otelo — na zagrebškem gledališču.

Vabilo na Martinovo veselico, katero priredi »Katol. društvo rokodel. pomočnikov« dne 15. listopada 1903 v svojem domu, Komenskega ulice št. 12 v Ljubljani. Vspored: I. Petje. »Lovska pesem«, zbor, Al. Sachs. »Pjevajmo«, zbor Ant. Förster, »Moja domovina«, zbor Iv. Bartl. »Vrnitev«, čveterospjev Al. Sachs. II. Komični prizor s petjem, ali trije kamniški knajpovci. III. Igra. a) Skriven zaklad. Saloigra v treh dejanjih. Spisal A. Kržič. b) Klepetec. Burka v enem dejanju. Spisal Srečkovič. Godi se v ljubljanski gostilni v sedanjem času. IV. Prosta zabava in srečolov. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina za vsako osebo 40. vin. Brez vstopnice vstop ni dovoljen.

**Književnost in umetnost.**

\* **Repertoire slovenskega gledališča.** Danes se igra zopet noviteta: burka v 3 dejanjih »Njegova hiša« (Nelly Rozier). Veliko naslovno ulogo igra gđ. Rückova, komično ulogo imata g. Verovšek in g. Bolška. — V terek se poje prvič v sezoni Smetanova velika opera »Dalibor«. — Prihodnja dramska noviteta bo dr. R. Lotharja »Kralj Harlekine«, operna pa Čajkovskega »Evgenij Onegin«.

\* **Musica sacra** v stolni cerkvi v nedeljo 15. novembra (Sv. Leopold) velika maša ob 10. uri: Maša v C dur zložil Josip Gregor Zangl, graduale »Ecce sacerdos magnus« in ofertorij »Inveni David« Anton Foerster.

**Izpred sodišča.**

*Izpred deželnega sodišča.*

Siloviti laški delavec. Pri predoru na Hrušici poslujoča laška delavca Angelo Caesaro in Mihael Lobasso sta pila dne 14. septembra v družbi na Jesenicah. Domu gredé sta se sprla, ker je Lobasso

trdil, da mu je tovariš vzel revolver. Lobasso je postal tako nasilen, da je moral Caesaro pobegniti. Ko je ta sedel zvečer doma v družbi svoje matere in nekega drugega delavca, zažvenketali sta dve šipi na hišnih durih in kmalu nato vstopi Lobasso v spremstvu Franca in Gerarda Luzopone. Prvi je bil oborožen z revolverjem, druga dva pa s sekirama. Lobasso je zapretel Caesaru: »Pojdj sem, da te ustrelim!« Nato je sprožil revolver, krogla je odskočila v zid in Caesara zadela v levo roko. Obdolženci dejanje taji; sodni dvor je Lobassa obsodil na deset mesecev težke ječe in na iztiranje iz avstrijskih dežel, Gerarda Luzopana in Franca Luzopana na dva mes. ječe.

**Razne stvari.**

**Najnovejše od raznih strani.**

Pri telefonu skoro ne bo treba več klicati pošto centralo, da zveže eno stranko z drugo stranko, ampak vse to se bo vršilo avtomatično pčtom posebne naprave, ki se je v Ameriki sijajno obnesla. V Ameriki sta to napravo proučevala dva avstrijska poštna uradnika, katera je poslalo tja ministrstvo, da potem praktično uporabi ta avtomatični aparat. — Umor v kaznilnici. V kaznilnici v Sopronju je umoril neki Jurij Böhlm sokaznjenca Franca Mihaleca. — Rusko vojno brodovje je odplulo iz tržaške luke. — Zrakoplov, ki se dá voditi in je last Lebandyja, je v Parizu prišel natančno na ono mesto, ki je bilo določeno za izkrcanje. Laška kraljica Helena je v blagoslovljenem stanju. — Srbski kralj Peter je čestital k rojstvenemu dnevu angleškemu kralju, ki se mu je sedaj zahvalil. — Briški pomočniki na Dunaju so priredili demonstracijo za popolni nedeljski počitek. — Prijet anarhist. V Trientu so prijeli 23 let starega Rusa Balauša, o katerem sumijo, da je imel nalog v Italiji umoriti ruskega carja. — Socialno-demokratski strankarski shod je sprejel resolucijo, v kateri izjavlja, da bo stranka podpirala protiakolobno gibanje in da se pri shodih ne sme siliti k pijači. — Grdo ravnanje z vojakom. »Narodni Listy« poročajo, da je neki podčastnik praškega lovškega bataljona zelo grdo ravnal z nekim novincem, ki se je s puško nerodno vedel pri vajah. Naiprej je podčastnik novinca pretepel s puško, konečno pa mu je še zasadi bil bajonet v trebuh. Novinec leži sedaj v bolnici na smrt ranjen.

**Društva.**

(Martinov večer priredi šišenska čitalnica) v nedeljo, dne 15. novembra t. l. v prostorih gostilne pri »Ančniku«. Spored: Godba, petje, igra, ples i dr. Začetek ob pol 8. uri. Vstop prost. — K tej društveni veselici vabi čast. člani najuljudneje odbor.

**Telefonska in brzojavna poročila.**

Celovec, 14. nov. Deželno sodišče je potrdilo znani famozni sklep sodišča v Rožeku, s kojim se je dr. Brejeu naložilo stroške razprave, ki je bila vsled tega preložena, ker sodnik ni bil slovensčine zmožen. V razlogih pravi dež. sodišče, da se jezikovno vprašanje ne dotika privatnih pravic in da stranke dr. Brejeu niso dale pooblastila reševati jezikovni spor, ampak pravni spor.

Celovec, 14. novembra. Današnji kazenski razpravi je imel tajnik Schwab. V obeh slučajih ste bili toženki trdi Slovenki, ki ne znate prav nič nemškega. Dr. Benkovič je predlagal, da se razpravi vršite slovensko in v ta namen izročite slovenskega jezika zmožnemu sodniku in cv. preložite. Zoper poklicanje tolmača je dr. Benkovič vnaprej protestiral. Sodnik je sklenil da se pri obeh razpravah razpravi vršite nemški, ker je dosedaj bilo to pri celovškem okr. sodišču običajno (übljh) in da se pokliče tolmač. Druzega razloga ni navel. Ko je hotel dr. Benkovič nató vpričo tolmača slovensko pledirati, prekinil ga je sodnik opetovano ter ga nazadnje pozval, da govori nemško, in tudi na njegovo zahtevanje storil formelni sklep v tem smislu, zopet le iz razloga, češ, da on ne zna slovensko, dr. Benkovič pa zna nemško in mora pod izogibom znanih posledic nemško govoriti. Tolmač — je rekel — je za obtožence, ne za dr. Benkoviča. Niti



informiranja s stranko in popraševanja prič v slovenskem jeziku sodnik dr. Benkoviču ni dopustil. Dr. Benkovič je pri obeh sklepih prijavil ničnost.

**Jesenice, 14. novembra.** Družina Košir na Savise je ponoči zadušila. Pet mrličev.

**Kranj, 14. novembra.** Občinski odbor mesta Kranja je v sinočni seji sklenil prositi c. kr. dež. šolski svet, da se štirirazredna dekliska ljudska šola v Kranju razširi v šestrazrednico. Bolj pametno bi bilo, prositi najprej za petrazrednico, ker se bi še ta dovolila le po posebni milosti. — Mesto Kranj bo imelo po postavljenem proračunu prihodnje leto 29.025 K dohodkov in 43.474 K stroškov, tedaj 14.449 K primanjkljaja, ki se namerava pokriti s 20% naklado na užitnino in z naklado na pivo. Ogromne svote stane gimnazija. Pri klavnici bo treba preuredb. Tudi dijaška kuhinja, ki je občinski zavod, bo zahtevala večjih podpor od strani občine, ker odpadajo zasebni podporniki. Nekam čudno se sliši, da ima mesto najeto proti visokim obrestim veliko posojilo pri kranjski hranilnici v Ljubljani.

**Dunaj, 14. nov.** V parlamentarnih krogih se govori, da namerava vlada odstopiti, ako bodo Nemci vstrajali na stališču, da odklanjajo vse češke zahteve.

**Dunaj, 14. nov.** Ministru Hartlu je vedno boljše. Noč je preživel mirno, brez mrzlice. Bolezen bode po izreku zdravnikov še dolgo trajala.

**Dunaj, 14. nov.** Iz Cerkelj odhajajočemu g. župniku kličejo dunajski visokošolci-Cerklijanci: Bog z Vami!

**Dunaj, 14. nov.** Cesarski namestnik v Bosni in Hercegovini, baron Appel, nastopi te dni daljši dopust, kateri pa bode gotovo začetek umirovljenja. Baron Appel je svoje gospodinjstvo v Sarajevu že razpustil.

**Dunaj, 14. novembra.** Prihodnji ponedeljek priredi dunajsko krščansko-socialno delavstvo velik shod, na katerem stavi svoje zahteve do parlamenta.

**Budimpešta, 14. nov.** Neodvisna stranka je imela včeraj zvečer pod predsedstvom podpredsednika Totha konferenco, v kateri je sklenila nastopiti z najskrajnejšim bojem proti vojaškemu predlogu. V seji so nekateri govorniki ostro napadali Košuta, ker se ni udeležil včerajšnje ponočne seje, v kateri je bila obstrukcija poražena.

**Budimpešta, 14. nov.** Zbornica je sklenila nadaljevati razpravo o programu, ob pol 1. uri pa o interpelacijah. Vlada hoče imeti dolge seje, da reši najnujnejše predloge.

**Szegedin, 14. nov.** Magistrat je sklenil, da davke za zadnje četrtletje v znesku 20.000 kron sicer pobere, da jih pa ne izroči državi, ampak naloži v hranilnici.

**Sofija, 14. novembra.** Boris Sarafov je prišel v Skoplje. Jutri ga pričakujejo v Sofijo.

**Rim, 14. nov.** „Messaggero“ je pooblaščen izjaviti z ozirom na vesti o napetosti med Italijo in Avstrijo, da prijateljsko razmerje mej obema državama še nikdar ni bilo tako iskreno, kot je sedaj.

**Pariz, 14. nov.** Tukajšnji ruski poslanik, ki je določen za ruskega poslanika v Rim, pravi, da je car do zadnjega trenutka vstrajal za potovanje v Rim. Razmere mej Rusijo in Italijo so ostale prijateljske.

**London, 14. novembra.** Lord Roberts je obolel na pljučnici.

je bil ta, da je za en standard petroleja poskočila cena od 24,5 K na 38,60 K, torej za 14 K! Kaj pomeni dražji petrolej za vsako družino, si pač lahko vsakdo misli. Kdor nima denarja za elektriko in plin, tega pa Rothschild odira!

**Meteorologično poročilo.**  
Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra, v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrevi.	Nebo	Padavina v 24 urah, v mm.
13. 9. zveč.	740,3	4,9	sl. svzh.	del. obl.	
14. 7. zjutr.	740,3	-0,9	brevetr.	jasno	0,0
2. popol.	738,6	9,3	sl. svzh.		

Srednja včerajšnja temperatura 2,4°, normale 4,1°.

**Dunajska borza**  
dné 13. novembra

Skupni državni dolg v notah	100,45
Skupni državni dolg v srebru	100,35
Avstrijska zlata renta 4%	120,50
Avstrijska krona renta 4%	100,45
Avstrijska inv. renta 3 1/2%	92,45
Ogrska zlata renta 4%	118,60
Ogrska krona renta 4%	99,30
Ogrska inv. renta 3 1/2%	89,50
Avstro-ogrške bančne delnice	16,22
Kreditne delnice	671,50
London vista	239,57 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. v	117,17 1/2
20 mark	23,45
20 frankov	19,67
Italijanski bankovci	95,25
C. kr. cekini	11,83

**Gobe,** venecijanske in španske. Najcenejše ima v zalogi tvrdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice. Vnauja naročila proti povzetju. 22 11-3

1771 1-1

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša ljubljena sestra, oziroma teta, svakinja in nečakinja, gospodična

**Ana Dachs**  
šivilja,

po kratki in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, danes ob 1/2 5 uri zjutraj, v 36. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage umrle bode **v nedeljo, dne 15. novembra točno ob 1/2 2. uri popoldne iz deželne bolnice v Ljubljani.**

Svete maše zadušnice se bodo brale v cerkvah sv. Jakoba in pri sv. Petru. Drago ranjco priporočamo v prijazen spomin in molitev.

V Ljubljani, dne 14. novembra 1903.

**Ivan Dachs, brat, — Avguštin Dachs, Ivan Dachs, strica — Marija Dachs svakinja, — Maks Dachs, nečak.**

1501 1-1

Stotnik Julij Tambornino c. in kr. pešpolka Albrecht vojvoda virmtemberski št. 73 naznanja v lastnem in imenu bratov **Jožefa in Adolfa** kakor tudi ostalih sorodnikov žalostno vest o smrti gospoda

**Karola Tambornino**  
juvelirja, hišnega in realitetnega posestnika, imejitelja vojne in jubilejne spominske svetinje

ki je danes ob 1/2 3. uri zjutraj, po dolgi mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno zaspal.

Zemski ostanki dragega pokojnika bodo v nedeljo, 15. t. m., ob 4. uri popoldne prenešeni iz hiše žalosti, Kongresni trg št. 6 in položeni v lastni grob pri sv. Krištofu.

Svete zadušne maše se bodo brale v ponedeljek, 16. t. m., ob 8. uri v župni cerkvi Marijinega oznanenja.

Ljubljana, 14. nov. 1903.  
Prosi se tihega sožalja.  
Mesto posebnega obvestila.

**Zahvala.** 1504

Vsem velečenenim udeležnikom, ki so izvolili spremiti našo preljubo, nepozabno teto, oziroma staro teto, gospo

**Marijo Zdravje**

k zadnjemu počitku, posebno pa še prečastiti svetni in samostanski duhovščini ter velespoštovanim damam in vsem tistim, ki so ji izkazovali med njeno dolgo in mučno boleznijo toliko blagodejne tolažbe, usojamo se najiskrenejši zahvaliti.

V Ljubljani, 14. novembra 1903.  
Žalujoči ostali.

**Narodno gospodarstvo.**  
**Podraženje petroleja.**  
K splošni draginji se nam obeta še novo podraženje: Petrolej se dviga v ceni. To je zasluga barona Rothschilda, kateri je kralj petrolejskega kartela in ima v svoji lasti petrolejske vrelce v Baku. V zvezi z Amerikanci je sklenil kartel, katerega vspeh

**Sukneno blago**

za vsako potrebo se prodaja v vsaki kakovosti in največji izberi najcenejše pri

**J. GROBELNIK-U**

Pred Škofijo 1. LJUBLJANA. Mestni trg 20.

Sukneni ostanki po zelo nizki ceni.  
Vzorec se pošiljajo na vse strani brezplačno.

Kdor svoj **želodec** ljubi

574

naj zjutraj na tešče izpije kozarec porgrete **rogaške vode** (Styria).

Kdor redno pije to vodo, mu napravlja tek in pospešuje prebavljanje.

V trgovino z mešanim blagom na deželi se sprejme

**učence ali na pol izučeni pomočnik**

kateri ima veselje do trgovine. Zahteva se, da je poštenih starišev, da zna dobro računati, lepo pisati in ki je dovršil 15. leto. Oni, ki so že bili v kaki trgovini in znajo slovenski in nemški jezik, imajo prednost. Oglasila naj se pošljejo gosp. Ivan Kordik-u v Ljubljani, Slonove ulice, do 20. t. m. 1491 2-1

**Podobarski pomočnik**

želi vstopiti v kak podobarski atelier ali v kako večjo mizarško delavnico kot rezbar ornamentik. — Naslov prosil: **Železnike št. 77,** poste restante. 1497 3-1

Iščem dobro izurjenega **strugarskega pomočnika oziroma strugarja.**

Plača po dogovoru. Služba stalna in takoj.

**Fran Švigelj** 1495 1  
tovarna stolov na Bregu pri Borovnici.

**Ženitbena ponudba.**

Zasebni uradnik, srednje starosti, z 200 kron mesečnih dohodkov, želi stopiti v zakon s karkoli v obliki oziroma samico v starosti 40 do 50 let. Potrebna je primerna dota za kako podjetje, ki bi se pa hipotekno zavarovala in ostala vedno last žene. 1474 2-2

Pisma, ako je mogoče s sliko, naj se pošiljajo na naslov: „J. Skala 6“ poste rest., Ljubljana.

Zahvaljujoč se častitim gostom, ki so me dosedaj obiskovali, priporočam se i v nadalje v svoji **novi urejeni gostilni**

**„Valvazor“**,  
katera bode jutri, dné 15. listopada, otvorjena na Valvazor-jevem frgu št. 4.

Postregel bodem z vsakovrstnim vinom od 28 kr. do 52 kr. liter, kakor tudi z Gössler-jevim marčnim pivom. Gorka in mrzla jedila so istotako na razpolago. Vsak petek fine domače in morske ribe. Točna in vestna postrežba bode moja prva naloga.

Z odličnim spoštovanjem  
**Andrej Zalar,**  
gostilničar.

1499 1-1

**Hôtel**

z jako lepimi gostilniškimi prostori v „Narodnem domu“ v Radečah

je vsled preselitve gostilničarja v Ljubljano oddati na račun ali v najem z 15. decembrom pod jako ugodnimi pogoji.

Več se izve pri **okrajni posojilnici v Radečah.** 1483 3-2

**Za otroške bolezni,**

za katere je tako pogostem potrebno kisline imajočih sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

**MATTONLEV GIESSHÜBLER**  
naravna **alkalična kislina**

ki je posebno pripravna zaradi svojega milega vpliva in jo toraj zapisujejo pri **želodčni kislini, škrofeljnih, krvicah, otoku šlez itd.,** in ravno tako pri **kataru sapnika in oslovem kašlju.** (Dvornega svetnika Löschnerja monografija o Giesshübl Sauerbrunn. IV 38-8

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.  
Zaloge pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u v Ljubljani.

**RAZGLAS.** 1505 3-1

Mestna hranilnica v Radovljici razpisuje tem potom službo

**uradnega sluge.**

Prosilci za to službo, zmožni slovenskega in nemškega jezika v pisavi in govoru, naj vložijo svoje lastnoročno pisane prošnje pri podpisnem ravnateljstvu do 25. novembra t. l. — Plača se določi po dogovoru.

**Ravnateljstvo mestne hranilnice v Radovljici**  
dné 12. novembra 1903.



## Prva kranjska mizarska zadruga



v Šent Vidu nad Ljubljano

se priporoča sl. občinstvu v naročitev raznovrstne *temne in likane sobne oprave iz suhega lesa*, solidno izgotovljene, po lastnih in predloženih vzorcih.

Velika zaloga raznovrstne izdelane *oprave za salone, spalne in jedilne sobe* je na izbero cenjenim naročnikom v lastnem skladišču tik kolodvora v Vižmarjih. — V prav obilno naročitev se priporoča

**Jos. Arhar**, načelnik.

## Naznanilo.

1494 31-

### Ugodna prilika!

Iz konkurzne mase Josip-a Vokač na Jami pri Žužemberku na Dolenskem odda se ponudbenim potom manufakturna in špecerijska zaloga, popisana v inventuri pod redno številko 107 do 555 in od 559 do 622, v cenilni vrednosti 9808 47 vin. in hiša št. 34 na Jami s hlevom in nekaj zemlje vred, to je zemljišče, vložno št. 143 katastr. občine Stavčavas, sodni okraj Žužemberk, s prodajalniško opravo vred. cenjeno vse skupaj na 4725 K. Skupne ponudbe in 10% varščine v gotovini se morajo najkasneje položiti do dne 1. decembra 1903 opoludne pri oskrbniku konkurzne mase g. Ivanu Gregorčiču c. kr. notarju v Žužemberku.

Kupne ponudbe se lahko glase ali na omenjeno prodajalniško blago.

Upniški odbor si pridržuje odobritev, ali odvrnitev podanih ponudb, katere se bodo odprle dne 2. decembra popoldne ob 4. uri pri odborniku g. Henriku Kendi, trgovcu v Ljubljani.

Potrditev ponudbe se dotičniku takoj naznani in druge ponudbe se vrnejo z varščino vred takoj ponudnikom.

Prodajalniško blago se proda na podlagi inventure, ki se lahko upogleda pri konkurznem oskrbniku, ter pri odborniku g. Henriku Kendi, trgovcu v Ljubljani. Blago proda se povprek in brez vsacega jamstva konkurzne mase.

Kupnino se mora plačati čisto brez vsacega odbitka, predno se blago prevzame, najkasneje pa dne 5. decembra 1903. ob navadnih pisarniških urah v roke oskrbnika konkurzne mase; ravno isti prodajalni pogoji veljajo tudi glede hiše s pripadki, ter trpi kupec vse pogodbene, prepisne in in druge stroške, kakor tudi prenosnino.

Če se kupi blago brez hiše, mora kupec blago najkasneje do dne 8. decembra 1903 do 6. ure zvečer na lastne stroške iz prodajalne in drugih prostorov spraviti, ker bilo sicer konkurzno oskrbništvu opravičeno, da spravi blago na stroške in nevarnost zamudnega kupca iz omenjenih prostorov.

Opozarja se, da je hiša v prav dobrem stanu, enonadstropna, s čednim stanovanjem, s prostorno prodajalno, 2 skladiščema in prostorno kletjo, stoječa na okrajni cesti, vodeči iz Novega mesta v Kočevje na jako ugodnem prostoru za trgovino, katera se izvršuje tam že mnogo let.

Natančnejša pojasnila da oskrbnik konkurzne mase.

Oskrbništvo konkurzne mase.

Sprejemem takoj

## trgovskega pomočnika in učenca

v svojo trgovino z mešanim blagom pod ugodnimi pogoji. 1469 3-3

**Franc Xav. Goli**  
v Idriji.

Najtopleje se priporoča že dobro znani

zdravi in lečilni liker

**Klauerjev**

# „Triglav“

ki ga pristnega prodajajo nastopne tvrdke:

**Viktor Cantoni, Jos. Murnik,**  
**Ivan Jebačin, Ivan Perdan,**  
**Josip Jebačin, Karol Planinšek,**  
**M. Kastner, A. Šarabon,**  
**Ant. Korbar, A. Stacul,**  
**Josip Kordin, M. E. Supan,**  
**Peter Lassnik, F. Trdina,**  
**A. Lilleg, 1448 10-3**

in pa edini izdelovalec **J. Klauer** v Ljubljani.



## Naznanilo otvoritve

Naznanjam cenjenemu p. n. občinstvu v Ljubljani in zunaj, da sem otvoril v **Židovski ulici št. 3** pod tvrdo

\*\*\* **Karol Januš** \*\*\*

popolnoma

### novu trgovino

z veliko zalogo žlahtnih kamenov, zlatnine in srebrnine, kakor tudi prstanov z briljanti in dijamanti, poročnih in drugih modernih prstanov, zlatih in srebrnih verižic za gospode in dame, broš, uhanov, zapestnic, priveskov, nožev in vilic iz srebra in kitajskega srebra ter vseh juvelirskih predmetov.

Vsled moje dolgoletne izkušnje v dragotinarski in zlatarski stroki bom lahko vsaki zahtevi cenjenega p. n. občinstva v vsakem oziru popolnoma zadostil, in se bodo popravila kakor tudi nova dela kar najbolj, najhitreje in naceeneje izvrševala.

Dalje kupujem in zamenjam staro zlato, srebro in žlahtne kamne. Vedno velika zaloga

najfinejših in najcenejših zlatih in srebrnih ur za gospode in dame.

V nadi, da sem pri cenjenemu občinstvu najboljše priporočen, beležim

odličnim spoštovanjem

1488 7-1

**Karol Januš**, juvelir in zlatar, Ljubljana, Židovska ulica št. 3.

Na obisk uljudno vabi	modnega blaga	kožuhovine in	ljena izložba	krasno razsvit-	urejena, zvečer	Božiča nofo	in praznik do	vsako nedeljo
skladišče oblek	Angleško							

## Gössova pivovarna, deln. družba

prej Maks Kober

1482 2-2

### v Gössu pri Ljubnu

si usoja gospodom restavraterjem, gostilničarjem in p. n. občinstvu uljudno naznaniti, da je ustanovila

## zalogo piva za celo Kranjsko v Ljubljani

kjer se bo vedno dobivalo dobro vležano, najbolj znano in priljubljeno

Gössovo marčno pivo v sodčkih in steklenicah.

Blagohotna naročila sprejema

zaloga Gössovega piva (Leop. Tomažič) za zdaj Cerkvene ulice št. 19.

## Izložba blaga

tvrdke **A. PRIMOŽIČ**, Mestni trg št. 25,

se prične v nedeljo, 15. nov. 1903, in ostane do otvoritve trgovine v sredo 18. nov. 1903.

Pristopna bo cenjenemu p. n. občinstvu od pol 8. ure zjutraj do 9. ure zvečer in se razteza na vse prodajalniške prostore v pritličju in prvem nadstropju.

Posebne pozornosti za dame bo oddelek 5. v prvem nadstropju, kjer bodo izložene čipke imenovane tvrdke iz Žirov (domača industrija) in se bodo po otvoritvi prodajale po eksportnih cenah.

1493 2-1



okusne hrane ni odvisna le od večjega užitka kake jedi, kajti čim okusnejša je hrana, tem lažje se prebavlja in tem bolje se izkoristijo v nji se nahajajoče redilne snovi. Ta dejstva pojasnjujejo vspeh

## Maggijeve juhe in jedilne zabele.

Ta je za skrbno gospodinjstvo staroznana, ceno sredstvo, ki more z njim pridati krepak, prijeten okus slabi juhi, bouillonom, omakam ter sočivju, jajčnim jedilom in dr. Ker je zelo izdatno, naj se je ne vzame preveč. Pridene naj se šele pripravljene jedi. — Dobiva se po vseh trgovinah s kolonialnim in delikatesnim blagom in drožerijah v steklenicah po 50 v., (na novo napolnjeno 40 v.).

909 1

Maggijeva odlikovanja: 4 velike odlike, 26 zl. svetinj, 6 častnih diplom, 5 častnih odlik. Šestkrat izvan tekmovanja, m. dr. 1889 in 1900 na par. svet. razstavi. (J. Maggi, razsojevalec.)

# VREDNOST



## G. PICCOLI

lekarnar v Ljubljani  
dvorni dobavitelj Nj. Svetosti papeža

priporoča naslednje izdelke svojega kemično farmacevtskega laboratorija, ki se izgotavljajo kot sicer vsi drugi medikamenti z največjo skrbnostjo in snažnostjo.

Piccolijeva želodčna tinktura krepki želodec, vzbuja veselje do jedi, pospešuje prebavo in odprtje ter je posebno učinkujoča pri zaprtju. 1 steklenica 20 vin.

Piccolijeva železnata vino se uporablja pri malokrvnih, nervoznih in slabotnih osebah z najboljšim vspehom. Polliterska steklenica 2 K.

Piccolijevi sirupi iz malin ali famarinde dajo z vodo pomešani izvrstno in zdravo pijačo. Kilogramska steklenica, pasteurizovana K 1.30.

Zunanja naročila po poštnem povzetju. 708 (50-38)

P. n. odjemalci si lahko ogledajo

naš znameniti laboratorij



Pariz 1900  
„Grand Prix“  
Najvišje odlikov.

1846 8-4

Izvirni Singerjevi šivalni stroji  
Izvirni Singerjevi šivalni stroji  
Izvirni Singerjevi šivalni stroji  
Izvirni Singerjevi šivalni stroji  
Izvirni Singerjevi šivalni stroji

B. brezplačni učni tečaj za vsa domača šivalna dela in moderno umetno vezenje Zaloga svile za vezenje v najrazličnejših barvah. Elektromotorji za posamezne stroje za domačo porabo.

Singer Co. akc. družba za šivalne stroje.  
Ljubljana, Sv. Petra cesta številka 4.

so vzorni v konstrukciji in izdelavi. so neobhodno potrebni za domačo in obrtno porabo. so najbolj razširjeni v tvornih obratih. so nepreosljivi v delozmožnosti in trpežnosti. so izborno porabljivi pri modernem umetnem vezenju.

## Najnovejše blago za damska oblačila

in modni barhenti se v vseh kakovostih in največji izbiri prodajajo najcenejše pri

## J. GROBELNIK-U

Pred Škofijo 1. LJUBLJANA. Mestni trg 20.

Vzorec se na zahtevanje pošiljajo franco na vse strani.

1236 17

Varstvena znamka: Sidro.

## LINIMENT. CAPSICI Comp.

iz lekarne Richterjeve v Pragi.

priznana izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti steklenica po K - 80, K 1'40 in K 2' - v vseh lekarnah. Zahteva naj se to

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi, Elisabethstrasse 5.  
1343 34-6

Na svetovni razstavi v Parizu 1900 „Grand prix.“

Svetovno znani ruski karavanski čaj bratov K. & C. Popoff v Moskvi, založnik raznih evropskih dvorov, naj finejša marka. V izvornih zabojih se dobiva v vseh boljših trgovinah. 13 2 10-2

Velika zaloga v

## Čevljičev

za gospode, dame, otroke, št. duhovnike in častnike. Solidno blago. Nizke cene.

Gamase, galoše. Zaloga obuval

D. H. POLLAK & Co. Dunaj.

V najem se daje takoj s 1. januarjem 1904

## špecerijska prodajalna

na jako lepem in za trgovino izredno pripravljenem kraju na vogalu sv. Jakoba trga in državne glavne ceste št. 3 in 2 v Ljubljani. Natančneje se poizve v hiši II. nadstropje na desno. 1439 5-5

## Police (stelaže)

prikladne za skladišče, dobro ohranjene, se kupijo. Več pove upravništvo našega lista. 1482 3-2

## Molitvenik

162 1 za Marijine družbe,

„Vodilo“ in „Najboljša mati“ skup, se dobi v velikem tisku v vezavah po 1<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, 2 in 3 krone. Kdor jih vzame več skup v tej izdaji, dobi na vsakih 10 dve po vrhu. Razpošilja jih v imenu izdajatelja g. Fr. Breskvar, knjigovez v Ljubljani. Denar se pošilja založniku. — Isti knjigovez razpošilja tudi „Križev pot za M. družbe.“; 1 izvod velja 20 v., 50 izvodov 8 K in 100 izvodov skup samo 12 K. — „Vodilo“, ki velja samo zase v platnu vezano 60 v., se brezplačno privezuje 20 str. debel „dodatek“, ki obsega 1 sv. mašo in troje litanije. Ta dodatek se dobi zase broširan po 10 v. 100 skup za 8 K. Dokler nimamo šolskega molitvenika, mu je ta dodatek lahko malo nadomestilo. Obe zadnji knjizici sta ob kaki priliki primeren dar za družbenike ali šolarje. 1240 7

Ustanovljeno l. 1832.

Priznano najboljšo

## oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

## Adolf Hauptmann v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Električni obrat

176 89

Ilustrovani ceniki se dobé brezplačno.

## Angleško skladišče oblek

# Kožuhi

za bivanje v mestu in na potovanju, mikado z različnimi elegantnimi podlagami iz kožuhovine in ovratniki iz bobrovine, v največji izbiri. Obleke za gospode in dečke, športne in zimske suknje, haveloki itd. Dalje obleke za gospode, plašči, paletoti, jopice in ovratniki, kakor tudi kollerji iz pristnega sukna, bobrovine in sealskina in mufl po čudovito nizkih tovarniških cenah. Največja izbira najfinejših, pristno angleških in francoskih modnih rob za gospode za naročila po meri, ki se izvršujejo najelegantneje in najhitreje na Dunaju.

Istodobno si usojamo najuljudneje naznaniti častitim p. n. odjemalcem, da bomo s

## 1. januarjem 1904

opustili svojo filijalko na Resljevi cesti. Prosimo, da si odtlej izvolite oskrbeti svoje nadaljnje potrebsčine v glavni trgovini na Mestnem trgu 5, kjer se bodo sprejemala tudi vsa naročila.

Velespoštovanjem

Kapamaesija & Bondy Oroslav Bernatović  
poslovodja.



# Angeljnovo milo Marzeljsko (belo) milo

z znamko

449 104-68

# S

sta najbolj koristni  
**štedilni mili**  
za hišno rabo.

Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann

izdelovatelj mila  
in čebelno-voščenih sveč  
v Ljubljani.

## Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

671 54

**F. HITI,**

Pred škofijo števil. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

## OGLASI!

### NEW-YORK in LONDON

nista prizanašala niti evropski ceni ter je velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo z golj proti majhnemu plačilu delavskih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

glid. 6'60 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz anega komada.
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedlinskih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavčnih žlic;
- 1 kom. amar. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašič za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. sipalnice za sladkor.
- 42 komadov skupaj samo glid. 6'60.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo glid. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni glid. 6'60. Američansko pat. srebro je znano, je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 24 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na nikakršni slepariji, zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

### svatbeno in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v

1428 3

### A. HIRSCHBERG-a

eksportni hiši američanskega pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstr. 19 S. L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveleček iz pohvalnih pisem.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jako zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu.

Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.



## „ANDROPOGON“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in zajamčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrastle lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado. Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone. Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gospodu 274 (67)

Vaso Petričič-u.

V zalogi imajo tudi gg. U. pl. Trnkóczy, Anton Kanc in Ernst Sark v Ljubljani, A. Rant v Kranju, in lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu.

Preprodajalci popust.

## Hamburg-Amerika Linie

Največje najstarejše parobrodno društvo na svetu.

Njega parobrodje obsega 280 velikanskih parnikov.

### v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih

direktna najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki iz Hamburga v Novi York ali pa v Halifax.

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik:

### Hamburg-Amerika Linie

### Fr. Seunig v Ljubljani

Dunajska-cesta št. 31 poleg velike mitnice ali šrange.

### Po nizki ceni se proda:

## Majhen konj, turčin,

zeló lepe postave, ter za istega primeren voz na dveh kolesih;

### jeden navaden voz

14:1 3-3 in

### dve konjski opravi (Pferdegeschirre).

Več se porzvé pri urednistvu »Slovenca«.

## Naznanilo.

Za zvišanje in uravnavo sveta nasproti rampe državnega kolodvora, kjer imam lesno skladišče, rabim različen material, kakor:

### šuto, razbito opeko itd.

P. n. lastnike podobnega materijala uljudno prosim, da se blagovolé odslej ozirati na-mé ter naročé odvažujočemu uslužbencu (vozniku) naj popelje na moj prostor, kjer imajo poleg krajše vožnje tudi to udobn st da so pri naporom odkladanju na razpolago, moji delavci. Vsak voznik dobi tudi 10 v. v dar.

Ker je omenjen prostor v mestu, je upati, da se vsak ozira na mojo prošnjo, kajti že pri času se bode precej pridobilo, in bodo imeli poleg posestnikov tudi odvaževalci priličnejše ugodnosti

1470 4-3 Anton Deghenghi.

## Pojasnilo!

Vsestransko priznane Anker-remontoir ure, sistem Roskopf, z niklastimi okrovi kupuje se leto dni velik del mojih odjemalcev, posebno poljedelci, uradniki, uslužbeni orožništva, suance in železnice v svojo največjo zadovoljnost. Pošiljam svoje pristno ameriškega sistema

### Roskopf-patent anker remontoir ure števil. 99

(zelo priporočljiva službena ura) z emaliranim kazalščem in fino poliranim dobro zapirajočim niklastim okrovom, pozlačenimi kazalci, natančno regulirana in 36 ur idoča, triletna garancija, naravnost na zasebni odjemalce kom. za 2-50 glid., 3 kom. za 7 glid., 6 kom. za 18-50 glid. Primeren niklasti verižica z lepim kompasem komad 30 kr. Razpošilja se proti poštnemu povzetju ali če se pošlje donar, če ura ne ugaja ali pa zadovoljivo ne funkcionira.

### Hanns Konrad

prva tovarna za ure v Mostu števil. 613, Češko.

c. kr. sodni zapriseženi cenilec. Moja trdva je odlikovana s c. kr. avstr. drž. orlom, z zlatimi in krebriimi razstavnimi svetlinjami in z več nego 10.000 priznanimi pismi, ki so mi došla iz celoga sveta. Moja trdva je kot eksportna trdva v tej stroki brez sumovalne največja in najstarejša in izraža v vse dele sveta. Ustanovljena je l. 1857. Ilustrovani cenik o urah, zlatinah in srebrnih se pošilja na zahteva zastonj in franko. 1420 4-3

Stanje vlog 31. dec. 1902:  
čez 9 milijonov kron.

**Najboljša in najsigurnejša**  
**prilika za štedenje!**

Denarni promet v letu 1902:  
čez 32 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

# LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po **4 1/2 %** brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženi 100 K čistih **4 K 50 h** na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v l. 1902: 32,596.882 K 65 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarija 1903.

Dr. Ivan Šusteršič,  
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar,  
podpredsednik.

**Odborniki:**

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — Josip Jarc, veleposestnik v Medvodah. — Dr. Andrej Kariin, stolni kanonik v Ljubljani. — Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani. — Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju. — Ivan Kregar, svet. trg. in obrt. zbornice v Ljubljani. — Frančišek Leskovic, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — Karol Pollak, tovarnar in posest. v Ljubljani. — Gregor Štibar, župnik na Rudniku. — Dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani.



**Tovarna pečij in raznih prstenih izdelkov**  
**Alojzij Večaj**  
 Ljubljana, Trnovo, Opekarska cesta, Veliki stradan št. 9  
 priporoča slav. občinstvu in preč. duhovščini svojo **veliko zalogo barvanih prstenih pečij in štedilnih ognjišč**  
 kot: rujavih, zelenih, belih, modrih, sivih, rumenih itd., kar najbolj trpežnih in po modernih modelih izdelanih. **Cene nizke.** 36 52-46  
**Lastni izdelek.**  
 Ceniki franco in brezplačno.



**Ravnočar je izšla**  
**Družinska pratika**

za leto 1904.



„Družinska pratika“ za leto 1904

s krasno barveno sliko: **Sveća družina** na ovitku, je najlepša izmed vseh slovenskih praktik. Nje vsebina je zelo zanimiva in raznovrstna ter ima mnogo ličnih slik. — Cena posamnim komadom **24 vinarjev.** Odjemalci na debelo dobjejo mnogo ceneje pri naslednjih tvrdkah v Ljubljani:  
**Auer-Korenčan, J. Kordik, H. Ničman in V. Petričič.**  
 Dobiva se in zahteva naj se v vseh trgovinah na Kranjskem, Štajarskem, Koroškem, v Istri in na Goriškem.

**Zahtevajte**  
 brezplačno in franco moj ilustrirani cenik z več ko 600 podobami  
**ur, zlatega in srebrnega blaga in godbenih reči**  
**HANNS KONRAD**  
 tovarna za ure in izvozna trgovina  
**Most št. 520, Češko.**  
 Nik.-rem. ura gl. 2.50  
 8.—, 8.50. Za vsako uro 3 leta pisn. jam.



**Prodajalna**  
 s špecerijskim blagom in branjarijo  
 se takoj **odda.** 1464 3-3  
 Izvé se v Gradišču št. 10.

**Vse vrste slamoreznice**  
 lahko tekoče na roko in do najmočnejših na gepelj ali vodno moč v veliki izbiri priporočata  
**Karol Kavšek-a nasl.**  
**Schneider & Verovšek**  
 trgovina z železnino na debelo in drobno in zaloga poljedeljskih strojev  
**Ljubljana, Dunajska cesta št. 16**  
 Tudi se dobijo po najnižji ceni vsi drugi poljedeljski stroji kakor: gepeljni, mlatilnice, reporeznice, mlinci za šrotati in metli, preše za sadje in grozdje, trombe in cevi za vedovode in sploh vsa železnina.  
**Bakrene kotle za žganje.**  
 Slovenske cenike razpošiljamo na zahtevo brezplačno. 1460 6-2



Na najvišje povelje Njeg. e. in kr. apost. Veličanstva.  
**XXIII. c. kr. državna loterija**  
 za skupne vojaške dobrodelne namene.  
**Ta denarna loterija** edina v Avstriji zakonito dopuščena, vsebuje **19.382 dobitkov v gotovini**  
 v skupnem znesku **512.880 kron** 1446 (10-3)  
**Glavni dobitek znaša 200.000 kron v gotovini.**  
 Žrebanje se vrši neprekinjeno dne 17. decembra 1903. — Ena srečka stane 4 krone.  
 Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7, v loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železn. uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.  
**Od e. kr. loterijskega ravnateljstva.** (Oddelek za drž. loterije.)

**Nove zboljšane gramofone**  
 z glasovno-, ročno- in varstveno izarico, zelo priljubljeno med duhovščino, po društvih in med zasebniki.  
**Gramofon avtomate**  
 za gostilne zelo pridobitne prodajam tudi na obroke.  
 Imam veliko zalogo, najnovejše plošče, katere zamenjujem za stare.  
 Vnanja naročila se rešujejo z obratno pošto.  
**Rudolf Weber, urar**  
 v Ljubljani, stari trg 16.  
 1079 10-25



„Zajec“ se je preselil in se nahaja na **Rimski cesti št. 24,** to je vogal Rimske, Bleiweisove in Tržaške ceste.  
 U novi prostorni in moderno opremljeni rastavraciji pri „Zajcu“ na **Rimski cesti št. 24**  
 se točijo priznana najboljša stara in nova vina iz raznih najplemenitejših vinskih pokrajin v ceni od 32 do 80 kr. liter.  
 Kdor je torej prijatelj zdrave in naravne vinske kapijice, vedno sveže pive ter okušnih jedil, ta naj pride in vstreženo mu bo.  
 Za obilni obisk uljudno prosim z vsem spoštovanjem  
**Augustin Zajec, restavracija.**  
 1388 6-4

**Pozor!**  
 Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam, da bodem od 1. novembra t. l. naprej točili vsa svoja vina **črez ulico po jaké znižani ceni**  
 in sicer:

liter v gostilni	kr.	črez ulico liter	kr.
„ cvetček	40	„	36
„ belo	40	„	36
„ črno istrsko	44	„	40
„ prosekar	48	„	44
„ štajersko	48	„	44
„ jeruzalemsko	60	„	56

Kdor kupi nad 10 litrov črez ulico, se mu cena še zniža.  
 Steklenice je prineseti seboj.  
 Priporočam slavnemu občinstvu tudi **Koslerjevo carsko pivo** katero točim vedno svežo.  
 Imel bodem v zimski sezoni dobre domače klobase in sicer: kravač, jetrnc, prekajene in pečene.  
 Dobe se vsako soboto in nedeljo.  
 V abonement na kosilo in večerjo ob znižani ceni sprejemem vsak čas. Kosilo in večerja stane 1 K, samo kosilo 26 kr.  
 Za prav obilni obisk slav. občinstva se vljudo priporoča z odličnim spoštovanjem  
**Franc Rencic**  
 restavracija pri „Novem svetlu“  
 Marije Terezije cesta 14.  
 1430 3-3

Odlikovan v Rimu, Kremasu, Inomostu, Bolzanu itd.  
**Franc Schmalzl**  
 kipar, slikar in izdelovatelj altarjev  
 Št. Ulrich, Gröden, Marienheim, Tirolsko  
 priporoča  
 lastnega dela **kipe svečnikov iz lesa** ter mnogobarvne.  
 Visokost v cm: 80 100 120 140 150 160 180  
 z zlatimi robi: K 46 70 100 136 156 168 280  
 umetniško izd.: K 62 96 136 147 200 232 292  
 Proračune za oltarje, križeva pota itd. brezplačno. — Neprimerno se vzame nazaj. Spričala pošljem na ogled proti povratku. 144 12-11



**Janeza Trdine zbranih spisov**  
 je pravkar izšla prva knjiga:  
**Bahovi huzarji in Iliri.**  
 Prezanimiva epizoda iz južno-slovanske zgodovine.  
 Knjiga, važna za vsakega zavrednega Slovenca.  
 Cena K 3—, po pošti K 3-20.  
 Založil **L. Schwentner** v Ljubljani.  
 1651 30

Prodajam ali v najem oddam **trgovino** špecerijskega blaga  
 na dobrem prostoru v Ljubljani radi b. lehanja. Trgovina ima lep promet in se ponuja strokovnjaku gotova eksistenca.  
 Potrebni kapital je 2 do 3 tisoč gold  
 Natančnejše pové blagohotno upravnistvo Slovenca. 1248 9

**Gostilničarji pozor!**

**Ivan Gašparini,** lastni vinograda, Višnja v Istri skladišče in prodaja na debelo v Kamniku, Šutna št. 22,  
 priporoča  
 svoja domača izvrstna namizna, dezertna, krvna, črna, rudeča in bela istrijska vina.  
 Razpošilja se v posodah po 100, 300 in 600 litrov.  
 Vzorci in ceniki zastoj in poštne prosto. 1455 3-3

**Medicinalni konjak** 50-4  
 1393  
 garantirano pristni vinski destilat pod stalno kemično kontrolo.  
 Destilerija **Camis & Stock** Trst-Barkovlje.  
 1/1 steklenice K 5—  
 1/2 „ „ 2 60.  
 Dobiva se v vseh boljših trgovinah.



1857 07  
**ANTON PRESKER**  
 krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 16  
 se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne **duhovniške obleke** iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.  
 Opozarja na veliko svojo zalogo **izgotovijene obleke** posebno na haveloke v najnižji izbi po najnižjih cenah  
 Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov







Delniška stavbinska družba  
**„UNION“**  
 v Ljubljani.  
**razpisuje**

na podlagi dovoljenja vis. c. kr. notr. ministerstva  
 z dné 11. julija 1903 št. 27846

**javno subskripcijo 560 delnic II. emisije.**

Delnice I. emisije v znesku 300.000 kron so oddane in v gotovini popolnoma vplačane.

**Delnica velja 500 kron, se glasi na ime, in ima pri zborovanju vsaka po en glas. Dividenda se letno izplačuje.**

Namen družbe „Union“ je pridobil stavbišča, graditi hiše na lastni in tuji račun, snovati hotele, restavracije in odda, pričeti z zgradbo modernega hotela s 100 sobami, centralno kurjavo, električno razsvetljavo, lift, i. t. d. Poleg tega postavila se bode velika dvorana (čez 500 m<sup>2</sup>) z galerijo in vsemi potrebnimi postranskimi prostori za koncerte, veselice, shode, predstave i. t. d. V pritličju hotela je kavarna in gostilna z prostornim vrtom, kakor tudi drugi najemniški prostori. Ostali del zgradbe namenjen je za 9 stanovanj. Izpolnene in lastnoročno podpisane pristopne izjave na subskripcijo delnic II. emisije poslati je ali po pošti, ali se pa dotična izjava direktno v pisarni družbe „Union“ Kongresni trg 19 podpiše, kjer se tudi dobi vsa potrebna pojasnila vsaki delavnik od 9—12 nad 3—6.

**Znesek 500 kron za vsako delnico vplačati je najkasneje do 1. decembra 1903.**

**Dr. V. Gregorič**  
 predsednik.

V Ljubljani, dne 3. oktobra 1903.

1296 9-7

**„The Gresham“**

zavarovalnica za življenje v Londonu

podružnica za Avstrijo:

**Dunaj, I. Giselastrasse 1**  
 v družbeni hiši.

<b>Aktiva</b> družbe 31. decembra leta 1901 . . . . .	K 190,871.731.—
<b>Lefni dohodek</b> na premijah in obrestih v letu 1901 . . . . .	„ 31,555.292.—
<b>Izplačila</b> za zavarovalne in rentne pogodbe in za vzvratna nakupila itd. od družbinega obstoja (1848) . . . . .	„ 426,999.043.—
Tekom l. 1900 je izdala družba 5718 pogodb o kapitalu . . . . .	„ 50,727.262.—
Za posebno varnost avstr. zavarovancev je vložila „The Gresham“ do 31. decembra l. 1901 že vrednostnih papirjev v znesku	

**nom. Kron 23.037.438-10**

pri c. kr. državni osrednji blagajni na Dunaju. 647 12-7

Načrte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba zavarov. pogodbe, kakor tudi ponudbene obrazce daje brezplačno glavno zastopstvo v Ljubljani pri

**Guidonu Zeschko.**

**Domača umetalna steklarija**

**Avg. Agnola v Ljubljani, Dunajska cesta 9, poleg „Figovca“**

se priporoča prečast. duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izdelovanje cerkvenih oken in vrat, vdelenih s katedralnim steklom ali s svincem obrobljenim belim ali barvenim steklom,

**s steklom z umetno slikarijo**

strokovnjaško dobro, z jamčeno in trpežno izvršeno v lastni delavnici, od najpreprostejšega do najfinjšega št. 56/Z.

**Spričalo,**

s katerim podpisani potrjuje, da je velečislana **tvrdka za staveno in umetno steklarstvo AVGUŠT AGNOLA v Ljubljani**, v polnem in lepem soglasju z gotso arhitekturo, izvršila prav pohvalno steklarska dela v novi župni in dekanjski cerkvi v Šmartnem pri Litiji.

Okenj 32, v raznovrstnih gotških oblikah, slikanih umetno na steklo v okusnih okraskih strogo po gotških pravilih, v barvah nežno-svitlih in ne vpjiočih — svedoči jasno, da smo vdobili Slovenci v gosp. Avg. Agnola tudi v tej stroki spretnega, domačega umetnika, kateremu z mirno vestjo zaupamo silčna dela.

V prepričanju po ostalih ofertah za to delo, se vestno zatrjuje, da so cene gosp. Avg. Agnola prav zmjerne. Priporoča se kar najtopeje vsem, posebno pa onim cerkvenim predstojnikom, kateri razpolagajo sicer z malimi sredstvi, pa bi oskrbeli radi svojim cerkvam kaj lepega.

**Župni urad v Šmartnem pri Litiji**  
 dne 9. februarja 1901.

Ivan Lavrenčič,  
 župnik in dekan.

Okvirja tudi slike in podobe, prenavlja in popravlja stare predmete.



Prevzema tudi vsa stavbinska steklarska dela ter priporoča svojo izborno zalogo vsakovrstnega steklarskega blaga. 927 52-17

**Prva kranjska z vodno silo in turbino**

969 9

delujoča



**tovarna stolov**  
**tvrdke Fr. Švigelj**

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko, priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini, imejteljem in predstojnikom zavodov in šol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd. itd. natančno in trpežno izvršene

**stole, naslonjače, fotelje, vrtno stole, gugalnike itd.**

po kar najbolj nizki ceni. Blago je iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni boji imitirano.

**Največja zaloga stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trsja.**

Na željo pošlje tvrdka **najnovejše obširne cenike z nad 80 slikami**, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastonj in franko.

Naročevalcem na debelo dovoli se znaten popust.

**Bratje Novakovič**

lastniki vinogradov na otoku Braču in v Makarskem primorju v Dalmaciji.

Prodaja v steklenicah in pisarna: **Ljubljana**  
**Stari trg št. 15**

Skladišče in prodaja na debelo: **Spodnja Šiška, Vodnikova cesta.**

Priporočajo svoja črna, krvna, rudeča **domača dalmatinska vina** in bela izborna namizna, desertna

dalmatinski tropinovec, dalmatinski vinski konjak in dalmatinsko maslinovo olje po nevrjetno nizkih cenah.

Pošilja se v sodih po 100, 300 in 600 litrov. Ako kdo odpošlje svojo posodo, dobi vino mnogo ceneje.

Vzorci in ceniki zastonj in franko. 1279 20-7

**Naročajte izborno ljubljansko delniško pivo**

iz pivovarne v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema centralna pisarna v Ljubljani, Sodne ulice 4.

706 104-51





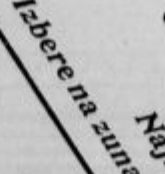
# Največja izbora

blaga iz briljantov, kakor uhanov, prstanov, zapestnikov itd., velika zaloga zlatnine, kot zlatih verižic za dame in gospode koljerjev, nakakor nastavkov, dalje srebrnine, kavo, pivo in vino, posode za čaj, kor, posode za solato, doze za napitje, oprave kasete za 6 do 12 oseb. Priporočam o tem brezplačno, tudi cerkveni predmeti, kot mašine, vrtilni stroji, motorniki za blagovosredstvo, vsako avtomobilsko vozilo št. 4. d.



## Adolf Wagenpfeil, zlatar in juvelir Ljubljana

Priporoča svojo veliko zalogo **novosti** p. n. občinstvu.



Izbere na zunan se hitro izvršujejo

# Edino zastopstvo

svetovno - znane Orivit. akcijske družbe. — Blago iz kina - srebra. Berndorfske. Cristofle in Württem. berške kovinske tvrdke za namizno orodje. — Največja izbora ženit. berške kovinske tvrdke za namizno orodje. — Najboljše izvršena najnatanč. vanjskih, krstnih, Miklavževih in božičnih daril, izvršena najnatanč. Ceniki zastoj. 1892 12-1 Najnižje cene. 1892 12-1



Popravila sprejemajo se v obeh trgovinah.

## Naznanilo.

Otvoritev velike na novo urejene trgovine ur, zlatne, srebrnine, šivalnih strojev, bicikeljnov itd.



## Franc Čuden

urar in trgovec zlatenine in srebrnine v Ljubljani  
Prešernove ulice nasproti frančiškanskega samostana, filijalka v prejšnji trgovini na Glavnem trgu.

Vsled nasveta ravnateljstva delniške družbe združenih tovarn ur „Union“ v Bazelu in Genovi v Švici, prisiljen sem bil kot član iste družbe preskrbeti si večji lokal, da zamorem njihove izdelke slavnemu občinstvu v obilnem razporostreti, ker umevno je tem večja izbora tem lažja in cenejša potreba. Zatorej prizadjal sem si mnogo, da sem mojo novo trgovino, okrasil s toliko bogato zalogo kakoršne še ni bilo videti v tej stroki do danes.

Posebno opozarjam slehernega na okusno izberko še nad 150 komadov obešenih stenskih pendel ur v najmodernejših, lepo rezanih omaricah z različnim bitjem k vsaki hišni opravi prikladne.

Prilčno omenim tudi, da se mi je posrečilo nakupiti jako ugodno večje partije brilantov, diamantov in drugih dragocenih kamnov, vdelenih v vsakovrstnih oblikah, jako veliko zlatenine, srebrnine, ur in drugo tako, da se lahko z vsakim glede zaloge meriti zamorem.

Za obilen poset in obisk se priporoča gornji.

1292 12

Ceniki brezplačni in poštnine prosti.

Nikdo naj ne zamudi si ogledati to novo trgovino.

Obče znana stara in solidna trdka.

Vsakemu na razpolago, si ogledati.



Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo trdiko ter ne vvažujejo tujih tvrdk, družtev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 780 52-23

## Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Nič več telesnega zaprtja, ako se živa

## Huss-ova pogača.

Zaloga: Dunaj, XVIII., Ladenburggasse 46.  
Prospekt brezplačno. — Pošiljatev za poskušnjo: 12 kosov franko 3 K po povzetju. 72 52-39

# Karol Pollak

tovarna za usnje v Ljubljani, plačuje trenutno

# svinjske kože

po 1 krono 15 vin. ali 58<sup>1</sup>/<sub>2</sub> krajcarjev za lepo

blago in 20 vin. ali 35 krajcarjev za škarto, če

se mu blago prinese v trgovino na Dunajsko

cesto hiš. št. 23.

1492 1-1

### Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri zrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka — Promese za vsako zrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

### Menjarična delniška družba

„MERCUR“  
I., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 134 260